



Internetový nezávislý list podporující svobodné myšlení, podnikání a vytváření občanské společnosti především v oblasti ASKIBURGIONU.

Ve druhém století našeho letopočtu žil v Alexandrii slavný astronom a zeměpisec Klaudios Ptolemaios. Podle vyprávění obchodníků a vojáků kreslil mapy vzdálených zemí. Velké pohoří na severu země, v níž podle něj žil velký národ Boiochaimů, označil jako Askiburgion. Přiložíte-li Ptolemaiovu mapu na mapu dnešní, pod Askiburgionem naleznete Nízký a Hrubý Jeseník, část Slezska i střední Moravy. I mezi tvůrci tohoto listu naleznete nejednoho učeného Boiochaima. Na sklonku 19. století si příznivci strany realistické, sdružení kolem T. G. Masaryka uvědomili, že potřebné změny společenské vyžadují více informačních zdrojů. A tak vznikl v roce 1866 list ČAS, od počátku redigovaný Janem Herbenem. V roce 1990 si vydavatelé tohoto listu vypůjčili název i původní grafickou podobu hlavičky a vydávali až do roku 2005 list ČAS v tištěné podobě. A pochopitelně v duchu názorů původní České strany lidové (realistické). Ten pak na několik let, od 3. 2. 2005 do 21. 8. 2008 nahradil internetový deník Bruntálský Kurýr. Tento internetový, dle potřeby i tištěný list ČAS je tedy pokračováním obou zmíněných periodik a měl by v této podobě vydržet co nejdéle. Což bude i dílem vás, čtenářů.

Vydává: **občanské sdružení Vlastenecký poutník**, Čeladná 711, 739 12 Čeladná, v nakladatelství Moravská expedice®. Redakce: [petr.anderle@tiscali.cz](mailto:petr.anderle@tiscali.cz); [vpoutnik@tiscali.cz](mailto:vpoutnik@tiscali.cz) +420 724 100 646. Odpovědný redaktor: Petr Anderle. Každé vydání najdete také na [www.hbl.cz](http://www.hbl.cz); [www.marianka.eu](http://www.marianka.eu). Objednávky: e-mail s předmětem ČAS\* Registrace MK ČR ze dne 22. 3. 2001 evidenční číslo MK ČR E 11 345

**Večerní máj – je lásky čas; hrdliččin zve ku lásce hlas**

## **„BOHUSLAVE! MICHALE!! ALENO!!!“**

**Nejprve drobná sci-fi z roku 2018**

Na 17. listopadu 2018 svolal do Španělského sálu Pražského Hradu generální tajemník ÚV KSČM a premiér JUDr. Vojtěch Filip zasedání ústředního výboru českých komunistů.

Zahájil je těmito slovy:

Soudružky a soudruzí, jsou tři zásadní fakta, která je třeba mít navždy v živé paměti. **Tím prvním je, že jsme drtivou převahou vyhráli v parlamentních volbách roku 2018.**

**Tím druhým je, že dnes to je přesně 70. let od doby, kdy se v tomto sále konalo zasedání ÚV KSČ, na němž přednesl zásadní projev soudruh Klement Gottwald.** Tehdy byl zhodnocen význam únorového vítězství a bylo přijato usnesení o zostrování třídního boje, na které jsme v pozdějších letech dost zapomínali. Jsem rád, že se zde, v tomto sále, scházíme opět. Sem patříme. Mnozí z vás tu dobu i pamatujete, byli jste aktivně u toho.

**Ten třetí fakt, který vám chci soudružky a soudruzí sdělit, je neméně radostný.** Vítězství v parlamentních volbách roku 2018 není pouze úspěchem naší strany. Vděčíme za ně i mnoha dalším. **Některým z nich jsme byli včera večer poděkovat.** Víte dobře, že náš spojencem vymýšlel v minulých letech pro naše politické soupeře řadu lákadel. Nakonec mu na všechna lákadla naletěli a dnes mají v pekle každý svůj kotel. (Vzrušení v sále, výkřiky slyšte, slyšte).

**Soudružky a soudruzí, slyšíte dobře. Peklo existuje, a od počátku je naším spojencem. To se dříve nevědělo. Žádné režimy světa totiž nedodaly peklu tolik hříšníků, jako naše hnutí.** Proč bychom se tedy nechovali k peklu pragmaticky. A tak vám řeknu, soudružky a soudruzí, seděli tam všichni, každý ve svém kotli. Kalousek, Nečas, Klaus, Němcová, Benda, Kuba, Heger a další. Na druhé straně pak Škromach, Komárek, Mládek, Hašek, Sobotka i Gajdušková. Dlouhé řady kotlů. Zejména nezapomenu na smutné oči Slávka Sobotky. Jakoby mi chtěl říci, že nás měli více poslouchat.

(Řečník si otírá oči a následuje bouřlivý potlesk)



Život se ovšem řídí něčím jiným, nikoli vyprávěními ze světa fantazie. Tak se podívejme na různá fakta. V Česku každý den narůstá státní dluh o 5 333 Kč každou sekundu, o 320 000 Kč každou minutu, o 19 000 000 Kč každou hodinu a každý den o neuvěřitelných 461 milionů Kč. K poslednímu dni roku 2012 byl státní dluh 1.652.300.000.000 Kč. Neustále roste a vůbec ho nesplácíme.

Stát splácí pouze úroky z tohoto dluhu a každý rok si opět půjčuje, protože byrokratická hydra tohoto státu si zvykla žít na vysoké noze a pro některé „podnikatele“ je nejsnazší podnikat tak, že vlastně parazitují na státních penězích, tedy na těch penězích, které si neustále půjčujeme a **nesplácíme**. A úroky rok od roku rostou a zásadně ovlivňují výši deficitu rozpočtu. V roce 2010 jsme platili jen na úrocích 60 miliard ročně, od roku 1998 do roku 2010 jsme na úrocích ze státního dluhu zaplatili ze státního rozpočtu bankám již 400 miliard korun. Banky již vydělávají pouze tím, že kupují pouze jen státní dluhopisy. Jsou to jejich bezpracné vysoké zisky a nemají zájem podporovat podnikání přijatelnými úvěry.

Řešení zadlužení státu jsou různá, v podstatě ale dvě. Zvyšovat daně (ať platí bohatí - to je u nás již tradičně populární), nebo snížit výdaje na obsluhu státu. Současná tzv. pravice se pokouší jít cestou zvyšování daní. Roste DPH, zvýšeny byly daně z elektřiny, plynu, benzínu, nafty, piva, cigaret, uhlí. Poté zde jsou i činy asociální. Byly zrušeny různé úlevy, výhody, které ovlivnily snížení životní úrovně lidí, kteří ji měli beztak již nízkou.

Snížení státních výdajů se do podzimních voleb v roce 2014 nedočkáme. Očekává se vítězství tzv. levice, což mimo jiné pro mnohé lidi znamená odříznutí od státního penězovodu. A tak bude ještě v tomto a v dalším roce přibývat poradců ministrů, kteří například za své služby berou dvojnásobně vyšší platy než prezident či premiér, bude se horečně prodávat státní majetek, kde to půjde, budou se uzavírat nové, dlouhodobé a hlavně nevyhovující smlouvy na služby všeho druhu. Myslím, že státní rozpočet na rok 2014 bude s těmito „nutnými“ opatřeními počítat. Jde přece o to, aby se tzv. pravice důstojně rozloučila s dobou svého vládnutí.

Jestliže zvítězí ve volbách sociální demokraté, což jim na jejich ostravském sjezdu naznačoval kdekdo tak, že už tomu všichni sami věří, k zásadnímu obratu ve snížení nákladů pro obsluhu státu nedojde.

Uvědomte si, kolik se uvolní míst. Premiér, ministři, náměstci ministrů, ředitelé odborů, vedoucí oddělení, ředitelé státních organizací, poradci, sekretářky a sekretáři, vyslanci a velvyslanci a jiní. Bude třeba nasycit spřátelené obslužné firmy, dodavatelské firmy, založit nové firmy, nakoupit zařízení, automobily – prostě obrovský byznys pro „vyhladovělé“ vítěze. Najednou se začalo hovořit o stínové vládě, o níž předtím nikdo ani nevěděl. Inu tuto pasáž si jistě doplníte sami.

Takže o tom, že by po vítězství „levice“ došlo k nějakým úsporám ve státním rozpočtu, o tom se dá hovořit pouze s použitím hororových prvků. A to si musíme uvědomit, že tento malý stát zaměstnává více než půl milionu úředníků. Jeden úředník nás stojí i s vedlejšími výdaji asi milion korun ročně. Jsou ovšem úředníci, kteří nás stojí tisícinásobky této částky, například špatní ministři. Dotujeme desítky zbytečných ústavů a zařízení, které jsou reliktem komunistické minulosti. Dovedete si představit, čím se zabývá například Výzkumný ústav pro okrasné zahradnictví, který má přes 200 zaměstnanců?

Jenže tento stát byt není vybydlenou zemí, má problémy, které neřešeny mohou být nejen sociální rozbuškou. Máme hodně přes půl milionů nezaměstnaných. I na ně, tedy na každého z nich, připadá částka 167 430 Kč ze státního dluhu. Mnozí nezaměstnaní čím dál tím více volí možnost dřívějšího odchodu do důchodu.

Odcházejí nám tak lidé s pracovními zkušenostmi a s pracovními návyky, které bohužel nemají mladí dlouhodobě nezaměstnaní.

K tomu připočítejte další fakta, například toto: Evropské monitorovací středisko pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) odhaduje, že každý rok se v **České republice vykouří téměř 20 tun konopí, spolkně pět milionů pilulek extáze, vezme milion LSD tripů a odpaří se pět tun metamfetaminu.**

Více než pětina chlapců a čtvrtina dívek v českých devátých třídách základních škol má zkušenost s pohlavním stykem. Ukázaly to výsledky studie Světové zdravotnické organizace. Mezinárodní srovnání 41 zemí také odhalilo, že třináctileté Češky jsou přebornicemi v kouření cigaret. V žebříčku skončily hned za Grónskem. V konzumaci alkoholu pak třináctiletí a patnáctiletí dokonce vedou.

Nadváhou nebo obezitou trpí přibližně pětina chlapců a desetina dívek. Přičemž tři čtvrtiny školáků nemají potřebnou hodinu pohybu denně. Mezi roky 2006 a 2010 vzrostl počet dětí, které byly opakovaně opilé, u patnáctiletých chlapců na 46 procent, u děvčat na 40 procent.

A tak bychom mohli pokračovat dále. Problémů má tato země více než dost, i když nejde o žádnou katastrofu.

Maně si člověk klade otázku, proč budoucí vládcí této země útočí na živnostníky (a označují je za parazity – viz Mládek na nedávném sjezdu sociální demokracie), proč hodlají likvidovat podnikavé lidi a proč chtějí vyhnat úspěšné podnikatele za hranice tohoto státu, například zavedením progresivní daně.

Proč chtějí s jakýmsi masochistickým nadšením trestat vzdělané, úspěšné a mimořádně schopné občany této země.

Proč naivně věří tomu, že demografická křivka stárnutí populace je výmysl d'áblův, když zrovna tak podobně uvažoval Stalin o dědičnosti a sociologii. A proč v důsledku tohoto svého scestného myšlení hodlají zrušit vše, co se připravilo a připravuje pro to, aby i naši pravníci měli slušné důchody, o našich dětech ani nemluvě.

Proč lákají lid na dvojnásobné a ještě vyšší zvyšování minimální mzdy, což je pro českou ekonomiku velice zkrácená cesta do pekel. Možná, že odpověď se nachází v úvodní sci-fi. Jinak se to nedá vysvětlit.

Snad také jen tím, že první dva muži sociální demokracie nikdy v životě v podstatě nepracovali. Takže se možná domnívají, že život vznikl v parlamentu, a že odtud se jedině dá zásadně ovlivnit.



## ATLAS HUB JIŽ TAKÉ ONLINE A ČESKY

<http://www.houbareni.cz/houby.php>

(Františku Holubovi díky za upozornění)

# Říkali mu sice „král v klobouku“, ale...

*Petr Andrlé*

Mužové a ženy, jimž bylo v minulosti svěřeno panovnické křeslo, se dnešními očima velice špatně hodnotí. Již jenom proto, že víme, jak to všechno dopadlo. Což oni vědět nemohli.



Nedávno jsem pomáhal jedné z mých vnuček s přípravou k přijímacím zkouškám na gymnázium. V testu, který k tomu účelu žáci dostali, byla v kapitole všeobecných znalostí také otázka, jaký příbuzenský poměr byl mezi Marií Terezií a Josefem II. Test nabízel pět možností, vnučka celkem bez zaváhání označila správně poměr matka - syn. Horší to s jejími znalostmi bylo, když jsme zavedli na matku a syna řeč.

A tak jsem si znovu připomněl, že ve středu 13. března tomu bylo již 272 let od Josefova narození. Což si u nás zřejmě málokdo uvědomil. Není divu. Všichni o něm vědí především ono jiráskovské, že likvidoval kláštery. A našli bychom v životě tohoto muže řadu věcí nám nelibých. Již jenom to, že se nikdy nechtěl nechat korunovat uherským a českým králem. Však proto mu také v Uhrách neřekli jinak, než „král v klobouku“. Nicméně se většina historiků shoduje na tom, že to byl právě Josef II., který výrazně podpořil vznik prvků budoucího moderního státu.

Ano, rušil kláštery, jak nám sugestivně popsal Jirásek, ale pouze ty, které se nezabývaly zdravotnictvím, vědou nebo vzděláváním. Zajistil důchody pro kněze. Jeho toleranční patent rušil církevní monopol katolické církve v rakouských korunních zemích a dovoloval vedle katolického vyznání také luteránské, kalvínské a ortodoxní křesťanství. Od roku 1782 byla podobným způsobem víc tolerována i židovská víra. V každém případě tomuto muži vděčí mnohá obec za kostel. Na podzim roku 1782 vydal Josef II. nařízení ke stavbě nových kostelů. A to všude tam „*kde děti farnosti jsou odděleny vodou, vysokými horami a špatnou cestou v zimní době od své vlastní farnosti nebo tam stěží docházejí, nebo tam kde domy jedné farnosti jsou od sebe vzdáleny více než jednu hodinu cesty*“.

Osobní život měl císař spíše smutný. Obě jeho manželky zemřely nedlouho po svatbě. Marie Izabela Bourbonská zemřela po třech letech manželství a dva roky poté pojal Josef za choť Marii Josefinu Bavorskou, která zemřela tři měsíce po svatbě. Dospělosti se nedožila ani jedna z jeho dvou dcer. Marie Terezie a Marie Kristina zemřely v dětském věku. A tak se bezdětný vdovec oženil s politikou.

Občas se o něm tvrdí, že byl reformátorem za každou cenu. Že vydával denně v průměru dvě reformní opatření. Ano. Mnohé jeho reformy byly neuvážené, překotné a velice problematické. Některé ani nebyly jeho, protože ke konci života mu bylo lecos jen podstrčeno. Ale ty důležité a

realizované stály v podstatě za to. Za nejdůležitější jeho reformy lze považovat praktické zrušení cenzury, toleranční patent a zrušení nevolnictví.

Všechny tři vydány roku 1781, tedy před 232 lety. Josef II. zajistil i další změny, například zlepšení postavení Židů, kteří se od té doby mohli věnovat většině běžných povolání, studovat na univerzitách, v některých oblastech dokonce mohli vlastnit půdu.

Provedl například reformu trestního práva, jíž v podstatě zrušil trest smrti. Zavedl nové úřady a úřední hodiny, zřídil síť nemocnic, porodnic, nalezinců, blázinec, reformoval školství. Díky jemu bylo zrušeno nevolnictví a nahrazeno mírnějším poddanstvím a nadále byla zachována robota, prakticky až do roku 1848.

Poddaní již nepotřebovali souhlas vrchnosti, k odstěhování z panství, nebo když chtěli uzavřít sňatek s osobou žijící mimo panství, či když chtěli dát své děti vyučit řemeslu či studovat. Z poddanství rovněž bylo možné se vykoupit. Nepřímým důsledkem tohoto opatření byl nárůst vzdělanosti a podnikatelské činnosti, což výrazně podpořilo průmyslovou revoluci v českých zemích. Možnost stěhování do měst podpořilo i český živel ve městech.



Císař mimo jiné například nařídil i to, aby všichni mohli číst Bibli ve svém mateřském jazyce. Ještě před tolerančním patentem Josef II. zrušil náboženské komise, které odnímalý lid bludařské knihy, prohledávaly domy a dohlížely na hospody, zejména o trhových dnech, kde prý *nejnebezpečněji lid mluví o věcech víry*.

Úřadům bylo dáno poučení, že ne každá protestantská kniha je závadná, a že nesmějí být trestáni lidé, kteří je přechovávají.

V českých zemích se budovala zdravotnická zařízení, rostla síť císařských silnic lemovaných alejemi. Významně zhoustla síť poštovních spojů. Byly vynakládány velké prostředky na povzbuzení průmyslové výroby. Mnoho se investovalo do zemědělství. Byla to také doba vzniku novodobého byrokratického státního aparátu. Začaly fungovat úřady, byť těžkopádně.

V době svého dospívání byl Josef u dvora pokládán za slabomyslného. Avšak on zatím celé noci četl knihy z filosofie, politiky, hospodářství, vojenství i knihy cenzurou zakázané. Nevzdělanci začal opovrhovat. Od chvíle, kdy začal být přítomen zasedáním ministerské rady, dával nejvyšším byrokratům najevo, že je pokládá za zpátečníky. Veřejně je označoval za “sbírku zaprášených mumíí”. Jasně vnímal polovičatost předchozích reformních opatření.

**Jako dvacetiletý, v roce 1761 předložil ministerské radě dokument o tom, že vláda je odpovědná národu, že je povinna mu skládat účty. Zároveň se v tomto dokumentu píše o tom, že stát potřebuje, aby lidé měli občanskou i náboženskou svobodu. Používá v tomto dokumentu i termínu veřejné blaho (v důsledku četby osvícenců), hovoří o nutnosti snížení počtu úředníků a o právech občanů.**

Škoda jen, že „zaprášené mumie“ jeho dokument odmítly. O patnáct let později schválil americký kongres „Deklaraci nezávislosti“ z pera Thomase Jeffersona. Oba dokumenty se ve své podstatě zas tak moc nelišily. Jenže v roce 1761 označili ministři Josefův text za směšný a naivní.

Jinak i později byl Josef II. na sebe velmi přísný. Chtěl stihnout vše. Běžně prý pracoval 18 hodin denně. Sám při svých cestách poznal realitu života v říši. Často cestoval na zapřenou pod jménem hrabě Falkenštejn.

**Vícekrát byl v Čechách a jako první Habsburk se naučil docela slušně česky.** Poznal život v chudobincích, sfáral do šachty, viděl následky dobytčí epidemie na Klatovsku a zažil hladomor v Čechách. Nasadil laťku příliš vysoko a zvolil tempo, na jaké společnost nebyla připravena.

Devět let před svou smrtí (v únoru 1781) napsal arcibiskupu solnohradskému:

***”Říše, kterou spravuji, musí být spravována dle mých zásad; předsudky, fanatism, stranictví a otroctví ducha musí být potlačeno, a každý poddaný musí být dosazen v používání svobod občanských.”***

**V roce 2011 napsala MF DNES v jednom ze svých úvodníků:**

*Vznikají noví šéfové, přijímají nové podřízené (kdo jich má více, je důležitější), všichni musí odůvodňovat svoji existenci. Proto si hlídají svoji agendu, aby o ni nepřišli. To je ten lepší případ. Horší je pokud si vymýšlejí novou – hlášení, vyhodnocování, zapisování, sledování, potvrzování, příručky, razítka. Oběťmi tohoto systému jsou ti, kteří státní správu sponzorují, tedy všichni, jež platí daně.*

**Jenže tohle všechno již Josef II. jasnozřivě viděl. A jak vidíte, ani po staletích se nic nezměnilo. V pamětním spisu Josefa II. z roku 1771 čteme:**

*„A tak byly mezi ministry pořádány hotové dražby na královské milosti, na zvýšení platů, na čestné tituly, postupy a řády. Každý z ministrů nutně potřeboval svých podřízených jednak k zvýšení své vážnosti a k vykonávání prací, jež pak vydával za své, jednak k vyhledávání malých a tajných intrik. Z toho pak vznikl úmyslný úskok na státní pokladnu; v tom byla příčina, že všechny úřady byly rozmnožovány, zřizována místa nových zbytečných prezidentů, neschopní lidé podržováni a povyšováni, a jim po bok ustaveni jiní, aby za ně pracovali...“*



Já vím, že legendy jsou legendy a žijí svým vlastním životem. Nicméně již více než dvě staletí dostávají naše děti velice často jméno Josef. I za tím tak trochu stojí císař, kterého někteří záměrně označovali za blázna.

Bláznem by totiž musel být také příslušník starého moravského šlechtického rodu, český kníže Václav Antonín z Kounic, jinak prvotřídní diplomat a státník. Ten i s Josefem II. zásadně ovlivňoval vnitřní i zahraniční politiku monarchie. V mnohém si oba muži rozuměli. Oba respektovali umění možného a jak známo z různých memoárů, kníže Václav dokázal věcně posuzovat snivé vize císařovy a na

formulaci mnohých z nich se podílel. A to i na takových, jakou byla například modernizace berní správy.

Odpůrci monarchií mi mohou vytknout, že zdůrazňuji pouze pozitiva. Toť otázka. Avšak o lidech, kteří v našich dějinách zastávali vysoké funkce, bychom neměli mlčet. Měli bychom o nich vědět všechno. A sdělovat to i našim dětem. Abychom prosadili osvědčené a vyhnuli se špatnému. Pouze suita úředníků parazitujících na státním rozpočtu, prochází jak vidno všemi režimy. Když to uměl Josef II. před dvěma stoletími pregnantně pojmenovat, jak to, že pouze papouškujeme jeho slova? A nestydíme se.



## OTAZNÍKY NAD VYBYDLENOU KRAJINOU

Náš čtenář František Ch., nás upozornil na docela zajímavou věc. Mladý muž jménem Pavel Jurutka, napsal a 30. 4. 2012 vydal krásnou knihu „Česko máš za odměnu“. Ukázky z ní si můžete přečíst na [www.paveljurutka.cz](http://www.paveljurutka.cz). Pan Jurutka je také bloger MF DNES. Píše různě, ale v pátek 15. března napsal následující článek (*Kdy a proč se stane z mladého člověka praktikující bolševik?*), týkající se mladých politiků, kteří vlastně nikdy skutečně nepracovali. Chtělo by se k tomu dodat, že vůbec neznají ten pocit, jaké to je, když máš dva dny před výplatou dvacku v kapse. Oni znají již téměř dvacet let pocit, jaké to je, když máš pravidelně měsíčně okolo stovky. Tisíc. Aby bylo jasno – příjmy nikomu nezávidíme. Naopak, přejeme. Jenže jsou věci, které se nedají koupit. A těmi jsou například životní zkušenosti. A když je někdo nemá, nebo je má dlouhodobě omezené zprostředkované z lavic v poslanecké sněmovně, je třeba mít strach z toho, jak bude vládnout této, jak říkají „vybydlené zemi“. Lépe se totiž vládne dobře obydlené zemi.

### *Kdy a proč se stane z mladého člověka praktikující bolševik?*

*Prohlásí-li někdo, notabene člověk studovaný, že je dnes Česko zemí vybydlenou a že lidé zápolí s rozkladem státu, pak je to buď člověk velmi hloupý, nebo někdo, kdo pro svůj úspěch a prospěch používá účelové lži. Takový by neměl být v čele země a nejlépe v čele vůbec ničeho.*

*V minulém textu jsem mluvil o svém přesvědčení, že prezident země by měl být, ať už je z jakékoliv politické stáje, občanům vzorem a bohužel, musel jsem dle svých kritérií Miloše Zemana jako vzor odmítnout. Nejen kvůli alkoholu, cigaretám či aroganci, ale zejména kvůli odporně vedené prezidentské kampani a prokázaným lžím, kterých se v ní vědomě dopustil. Jak se dnes ukázalo, je Miloš Zeman určitě vzorem nejméně pro sociální demokraty: v používání účelových lží a dodal bych, že i tvorbě davové psychózy.*

**Sociální demokracie je dnes v rukou partičky mladých levičáků, kteří ve skutečnosti ani tak velkými levičáky nejsou, jen se jim to zdá jako dobrý nápad. Mají několik shodných vlastností: nikdy skutečně nepracovali, celý život se pohybovali jen v politice a pro získání moci jsou schopni všeho: spojit se s komunisty, zadlužit zem i kraje a zejména defraudovat informace o stavu společnosti a předkládat je veřejnosti v co nejdramatičtější podobě podle hesla rozzlobený člověk snadný volební cíl. Pro získání volebního úspěchu je už dnes běžné používat rány pod pás a jsou-li to rány pod pás politického soupeře, není to sice hezké, ale budiž.**

*Ovšem dnešní prohlášení Bohuslava Sobotky jsou rány do slabín jeho vlastních voličů. Vyjádření, že sociální demokracie bude přebírat vybydlenou zemi a že lidé v ní zápasí s rozkladem státu, považují za, promiňte mi ten expresivní výraz, za odporné. **A hlavně za naprostou lež.** Nevím, jestli to nevidí příznivci či voliči této krajně levicové strany, ale metody a praktiky skupinky mladých revolucionářů jsou identické s počínáním bolševiků v první polovině minulého století. Nedokážu nalézt pochopení pro Sobotku, který sám v roli ministra financí vyházal na oltář své populistické moci desítky miliard, aby nyní vylezl před řečnický pult, a českou veřejnost začal štvát samu proti sobě.*

Je nutné k tomu připomenout, že: **Dnes žijeme v nejlepších časech v celé historii České republiky**, což není jen slovní obrat ale i statistický fakt. Máme jednu z nejnižších nezaměstnaností v Evropě, máme vysoký rating, a tudíž jsme v rámci Evropy jedna z nejpřítažlivějších zemí pro investory, máme sedmý nejnižší státní dluh (z 29 evropských zemí), vyčíslena byla úroveň a kvalita života v důchodu, která převyšuje úroveň v mnoha okolních zemích, lidé tu podnikají, tvoří a užívají si svobodného života. Když se projdete po venku, ale to musíte, holenkové vystrčit hlavu ze sněmovny či od televize, pak rozhodně nikde neuvidíte české občany bojující s rozkladem státu.

Ano, současná vláda to nedělá dobře. Zvedání daní a korupční kauzy jsou nepřijemným dokladem, že se jí nedaří naplňovat pravicovou politiku a už vůbec provádět alespoň nějakou osvětu. (Korupční kauzy ovšem produkuje levice stejně úspěšně). Na druhou stranu, výsledky popsané výše tady bez jakýchkoli pochyb jsou a dočasně nefunkční registr vozidel nebo jiné marginality na tom nic nemění. Z dlouhodobého hlediska je i ono nepopulární a tzv. nepravdicové zvednutí DPH krokem rozumným, protože, pane Bohuslave Sobotko, přerozdělovat svým voličům můžete jen to, co společnost vyprodukuje. A ona tolik vykřikovaná progresivní daň, coby jediný nástroj levice, nevyřeší vůbec nic, což ovšem volič sociální demokracie moc netuší.

**A tak je spíš na místě velká obava o vybydlenost českých zemí poté, pokud si v blízké budoucnosti lidé zvolí kombinaci ČSSD, KSČ, SPOZ k tomu silně podporovanou levicovým prezidentem Zemanem.** A to vše v době, kdy se doleva posunul už celý evropskounijní byrokratický superstát. Jaké červené obzory se tu otevírají, je asi jasné každému, kdo si počtel v české a evropské historii a má alespoň minimální povědomí o řádění levice ve všech koutech světa. Nepěkný způsob, kterým se k moci dere Bohuslav Sobotka a spol, měl by nám být varováním.

Poznámka pod čarou: Na stranický sjezd ČSSD do Ostravy odletěl dnes vrtulníkem nový český prezident Miloš Zeman, aby tam krom jiného prohlásil, že si přeje vítězství ČSSD ve volbách a kde ji vyzval, aby vládla sama (s podporou komunistů a jeho vlastní excelence, dodávám). Přeji všem jeho ctitelům, aby i nadále snili svůj sen o lidovém a nadstranickém prezidentovi.



**Jsou lidé, kteří tvrdí, že se z ní vlastně nikdy nevystřelilo. Jiní se přiklánějí teorii o jednom slepém náboji. Takže vlastně nás možná, ještě ten výstřel čeká.**



# Polovina Čechů chce zpět komunismus? Chce tedy i toto!



Motto: Detektivní příběhy mají spoustu příznivců. Napětí skrývají ty, které jsou spojené se jménem historika Mečislava Boráka, šéfdramaturgyně Lenky Polákové a režisérky Petry Všelichové. Historická fakta a svědectví, které jejich dokumenty přinášejí, předčí ovšem detektivní žánr, přibližují totiž vesměs hrůzné činy, které se opravdu staly...

Bohužel se nezrodily v bujaré fantazii autora, ale svou krutostí smyšlené zápletky předčí a navzdory pečlivému mapování, nedávají dodnes některé události uspokojivou odpověď na všechny otázky. Také další dokument – Zatajené popravky z Televizního studia Ostrava odhaluje dosud neznámé popravky Čechů a československých občanů v období velkého teroru v letech 1937–1938 v Sovětském svazu.

## Místo lepší budoucnosti našli smrt

Mnozí tam žili a podnikali už od dob carského Ruska, jiní uvěřili v ideály nové společnosti a odjeli do Sovětského svazu za lepší budoucností, aby zde našli svou smrt. Leží v hromadných hrobech po celém bývalém Sovětském svazu – v Moskvě, Petrohradu, Lvově, Bykovni, Žitomiru. Je mezi nimi mladík, který v r. 1935 jako jediný cizinec dobyl s ruskou expedicí Severní pól, nebo elitní důstojník, příbuzný biskupa Lobkowicze.

V jediný den, 28. září 1938, bylo popraveno sedmdesát sedm Čechů v ukrajinském Žitomiru, oficiálně kvůli špionážním kontaktům českého Sokola. Umírali ještě před začátkem 2. světové války, jejich rodiny se o tom dověděly až se značným časovým odstupem, mnohé neznají pravdu dodnes. Unikátní odhalení, svědectví a výpovědi můžete sledovat v dokumentu Zatajené popravky.

## Kolik Čechoslováků popravili Rusové

Zatímco jména dvou set čtyřiceti dvou osob popravených z politických důvodů komunistickým režimem v Československu už dávno známe, Čechy a československé občany popravené komunistickým režimem v Sovětském svazu nezná naše veřejnost dodnes. Teprve nedávné výzkumy v ruských a ukrajinských archivech totiž zjistily konkrétní údaje.

Doloženo je více než šest set popravených, kteří byli posmrtně rehabilitováni. Je pravděpodobné, že skutečných obětí bylo ještě více a že další archivní výzkumy odkryjí tragické osudy mnoha dalších Čechoslováků a příslušníků české menšiny v Sovětském svazu.

Naprostá většina dosud zjištěných osob byla zastřelena v době tzv. velkého teroru od léta 1937 do podzimu 1938. Během roku a půl bylo povražděno asi tři čtvrtě milionu obyvatel Sovětského svazu, včetně více než 400 Čechů a československých občanů. Nebyly to vlastně popravky, ale politické vraždy, neboť rozsudky smrti nevydávaly soudní orgány na základě prošetření viny, ale pověstné „trojky“, složené z místních vedoucích funkcionářů komunistické strany, státní správy a bezpečnosti. Obvinění byla zcela vykonstruovaná a zfalšovaná, aby se naplnila směrná čísla předem stanoveného počtu nepřátel režimu, kteří měli být zlikvidováni.

## Kde se točilo

Cílem dokumentu bylo nejen poprvé seznámit veřejnost s dosud neznámými osudy obětí politických represí z řad Čechů a československých občanů v SSSR, ale též ukázat historické souvislosti oněch zločinů, a jejich dlouholeté falšování a zakrývání, jež u části veřejnosti dosud vzbuzuje pochyby o tom, zda se tyto zločiny skutečně odehrály. Napomáhá tomu i současná společensko- politická situace v Ruské federaci, kde se státní úřady jen velmi neochotně hlásí k odpovědnosti za činy svých předchůdců.

Film se natáčel v Rusku, na Ukrajině a v České republice. Ukazuje příčiny, průběh i rozsah represí a jejich následky, které v mnohém ohledu dodnes ovlivňují vědomí místních obyvatel. Zamýšlejí se nad tím renomovaní historici, pamětníci i pozůstalí po obětech, které se autorům filmu podařilo vyhledat.

V Rusku film zachytil především některá známá pohřebiště, na nichž se nacházejí ostatky popravených Čechů a československých občanů. I když v bývalém Sovětském svazu takřka není oblastí, v níž by takové hroby nebyly, soustředilo se natáčení nejprve na Moskvu, kde bylo popraveno téměř sto našich občanů. Leží na všech pěti dosud známých hřbitovech obětí politických represí, především však v Butovu, největším z moskevských pohřebišť, kde je mezi dvaceti tisíci obětí přes šedesát Čechů a československých občanů.

Podobným místem je i nedaleká usedlost Kommunarka, kde mezi sedmi tisíci zjištěných obětí leží asi patnáct Čechoslováků. V oblasti dnešního Petrohradu pohřbívali povražděné v lese u obce Levašovo, kde jich leží na dvacet tisíc, včetně několika dosud zjištěných Čechů.

O historických souvislostech sovětského teroru zasvěceně promluvil Jan Zbigněvič Račinskij, spolupředseda moskevského sdružení Memoriál, které se už řadu let zabývá historií politických represí a připomíná památku obětí. Podobně Anatolij Jakovlevič Razumov, vedoucí centra „Navrácená jména“ v Petrohradu, vzpomněl na svou účast při exhumacích hromadných hrobů v Butovu a na budování memoriálního hřbitova v Levašovu. Přímo v Moskvě se podařilo najít i dceru popraveného Viléma Lobkovice z Frýdku.

Na Ukrajině se natáčelo na předměstí Kyjeva, kde je v osadě Bykovňa největší pohřebiště politických obětí na Ukrajině. Dosud se přesně neví, kolik lidí tu bylo pohřbeno, odhady hovoří o třiceti tisících, mezi nimiž bylo dosud zjištěno asi dvacet Čechů.

Nejvíce popravených Čechů však leží na okraji okresního města Žitomiru, v hromadných hrobech zalitých asfaltem, jímž na mnoha místech proráží plevel. V okolních vesnicích žila početná česká menšina, takže bylo snadné využít korespondence s příbuznými v Československu a zkonstruovat obvinění z vyzvědačství, stejně jako cvičení v Sokole označit za výcvik teroristů.

## Masová vražda na svatého Václava

Dosud se podařilo zjistit jména asi dvou set obětí, včetně žen a mládeže. V jediném dni, na svátek svatého Václava 28. září 1938, bylo zastřeleno 77 Čechů. Tato masová vražda byla navíc spáchána zrovna v době mnichovských událostí, kdy Sovětský svaz sliboval ohroženému Československu nezištnou pomoc.

Ve filmu vystoupili historici z univerzity v Žitomiru doc. Mykola Kostrycja a doc. Maja Lutaj, která se zabývá dějinami české menšiny na Ukrajině. Zajímavé osobní svědectví podal prezident České besedy ve Lvově Evžen Topinka, který kdysi navštívil svého otce vězněného v sibiřském gulagu.

Právě během natáčení v žitomirském archivu se dověděl, že jeho dědeček, o němž mu úřady tvrdily, že zemřel přirozenou smrtí na Sibiři v padesátých letech, byl ve skutečnosti zastřelen v Žitomiru už v roce 1938. Své vzpomínky poskytl i několik členů Krajanského spolku volyňských Čechů v Žitomiru. Každý z nich měl někoho z rodiny v gulagu nebo mezi popravenými.

Také v České republice lze najít svědectví o osobách popravených v Sovětském svazu. Ve filmu vystupuje společně se svým synem neteř po Janu Březinovi z Kolína, slavném polárním letci a účastníku Papaninovy výpravy k Severnímu pólu, který byl popraven pro smyšlenou špionáž pro Československo.

Ze stejného důvodu byl popraven i někdejší major generálního štábu rakouské a později i sovětské armády Vilém Lobkovic z Frýdku, jehož vzdáleným příbuzným je dnešní biskup Ostravsko-opavské diecéze František Václav Lobkowicz.

Děti po někdejších majiteli továrny na porcelán v oblasti Žitomiru Oldřichu Weinfurterovi žijí v Jablonci nad Nisou. Příbuzní montéra Richarda Kaši jsou dodnes v jeho rodné obci, Pustkovci u Ostravy. V obci Lukavice žije vnučka účetního Josefa Kroula, jehož jméno se objevilo i na pomníku nezvěstných z první světové války, protože nikdo z rodiny neměl tušení o jeho popravě.

## **Oběti se hledají dodnes**

Záměrem tvůrců filmu bylo především sdělit české veřejnosti dosud téměř neznámá fakta o politických popravách Čechů a československých občanů v Sovětském svazu na konci třicátých let, neboť se svým rozsahem vymykají všem dosavadním představám.

Svědectví asi desítky příbuzných po obětech represí aspoň symbolicky zastupuje tragické osudy oněch více než čtyř set obětí dosud určených jménem. Nesporným přínosem filmu je snaha o aktualizaci tématu, o zamyšlení nad možnostmi reflexe zločinů komunismu v dnešní společnosti, zvláště v Rusku a na Ukrajině, ale svým způsobem i v České republice.

Film tak může být vítaným zdrojem nových informací o historicky dosud nezhodnocené a společensky mimořádně aktuální problematice, může dát podnět k pátrání některým rodinám, které dosud hledají své příbuzné ztracené někde na východě, a může též významně přispět k uctění památky obětí politických represí, vůči nimž má naše společnost dosud výrazný dluh.

### **Kdo je Mečislav Borák?**

*Historik Slezské univerzity v Opavě, který se dlouhodobě zabývá problematikou perzekuce československých občanů v bývalém SSSR. Doc. Mečislav Borák zároveň provází dokumentem Zatajené popravu. Stejný tvůrčí tým přivedl na obrazovku pozoruhodné dokumenty Katyň (2007) a Lebka (2008).*

Převzato z časopisu ČT plus

V roce 1905 vzniká ve Spojených státech rotariánské hnutí, které se velice rychle rozšiřuje po celém světě. Ve třicátých letech minulého století bylo Československo zemí s výraznými projevy rotariánských aktiv a patřilo k nejlepším v Evropě. Jenže s projevy svobodného ducha se nesmíří nikdy žádná totalita. Rotariánské hnutí zakázali nejprve nacisté. Po roce 1945 se hnutí obnovilo, avšak po „únorovém vítězství“ bylo znovu zakázáno. Takže jsme



museli čekat až na rok 1989. Dnes jsou čeští a slovenští rotariáni součástí Distriktu 2240, v němž je více než 70 Rotary clubů. Dělají velice odpovědně kulturní, osvětovou, ale především charitativní práci. A pátrají také po své dvakrát přerušené historii. V Opavě byl rotariánský klub založen v roce 1934. Po prvé byl obnoven v roce 1946, po druhé byl obnoven v roce 2009. V roce 2010 začal RC Opava International vydávat i svůj časopis elektronický čtrnáctideník **OPAVSKÝ ROTARIÁN**. V tomto časopise vycházely na pokračování „*Kapitoly z historie rotariánského hnutí v Opavě*“. Psal je Mgr. Petr Zahnaš, který je mimo jiné i dlouhá léta kmenovým autorem tohoto

listu.

V čísle 12/2011 vyšlo shodou okolností dvanácté pokračování historie opavské rotary, v němž autor vzpomenu dalšího předválečného člena opavského Rotary clubu, barona Viktorin von Sobeck-Skall. Nu a pár týdnů po otištění se začaly dít věci. Ale popořádku. Nejprve si přečtete ono velmi zajímavé vyprávění o rodině pana barona a hned za tím zajímavé pokračování.

## (12) *KAPITOLKY Z HISTORIE ROTARIÁNSKÉHO HNUTÍ V OPAVĚ*

*Píše Petr Zahnaš*

Asi deset kilometrů jihozápadně od Opavy je obec Štáblovice. Držitelé zdejšího arcibiskupského léna sídlili na zdejším zámku a svůj statek vzorně spravovali. Od roku 1759 do roku 1945 jimi byli členové rodu Sobků z Kornic, kterým vedle dalších statků na Opavsku patřil i krásný, barokní, tzv. Sobkův palác, stojící v Opavě, na Masarykově třídě (dnes sídlo Opavské lesní). Posledním držitelem Štáblovického statku, pocházejícím z tohoto starého šlechtického rodu, byl až do roku 1945, další předválečný člen opavského Rotary clubu, baron **Viktorin von Sobeck-Skall**. Seznam členů opavského klubu z rotariánského roku 1937/38 o něm stručně uvádí: *Jméno a povolání: Sobeck-Skall, Viktorin, velkostatkář; klasifikace: lesní obvody; adresa bytu: Štáblovice 1; adresa podniku: Štáblovice, telefon č. 2.* Sobkové z Kornic, později Sobkové-Skallové, kteří zdejší statek drželi nepřetržitě 186 let. Ve druhé polovině 18. a v 19. století přestavěli

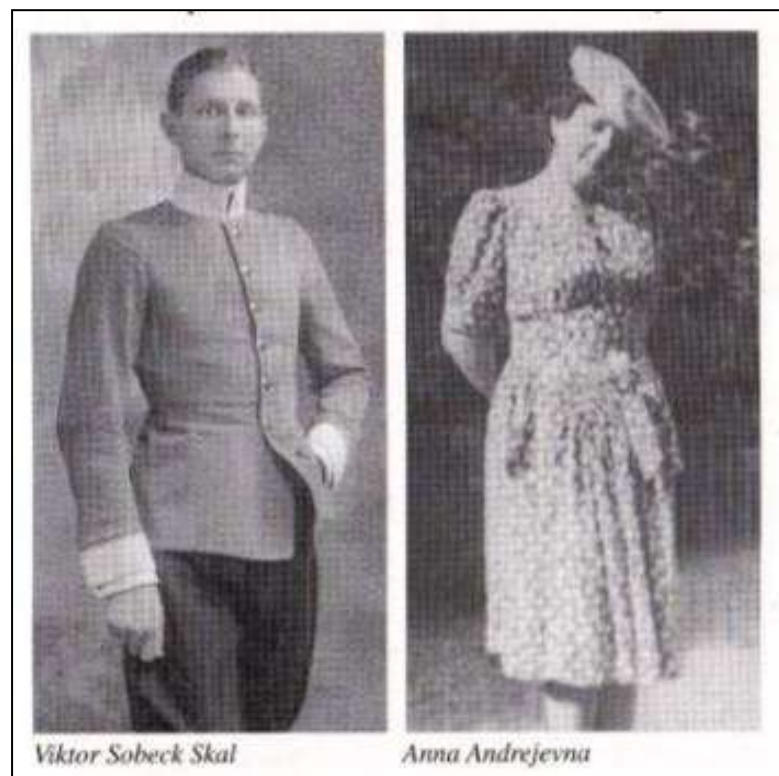


Štáblovický zámek i kostel, pro který v roce 1758 nechal Maxmilián Jindřich, svobodný pán Sobek z Kornic, opavským malířem Ignácem Güntherem, namalovat vzácný obraz sv. Floriána a baronka von Sobeck-Skall mu darovala sochu Panny Marie Lurdské. Složené příjmení Sobeck-Skall začali po sňatku používat Viktorinovi prarodiče - Luisa von Sobeck und Kornitz a Karl Franz Ernest von Skall. Jejich syn, Viktorinův otec, Karl Freiherr von Sobeck-Skall u. Kornitz, si v roce 1882 vzal za manželku Giselu Marii Ferdinandu von

Spens und Boden, dceru majitelů panství Brantice u Krnova. Z tohoto manželství se narodily dvě děti. Roku 1885 starší dcera Marie-Christine von Sobeck-Skall und Kornitz a o dva roky později, 13. ledna 1887 syn *Viktorin von Sobeck-Skall und Kornitz*. Marie-Christine se v roce 1906 provdala za majitele sousedního panství Litultovice Maxmiliána svobodného pána Putz von Rollsberg a její bratr Viktorin zůstal na rodovém statku ve Štáblovicích. Ten, ještě za první světové války, převzal po svém otci Karlovi a hospodařil dál na rodovém statku. Záhy po vzniku Československé republiky kandidoval za „Agrární stranu“ do obecního zastupitelstva. Ve volbách,

kteře se konaly dne 15. 6. 1919, byl spolu s dalšími 14 zastupiteli zvolen a členem obecního zastupitelstva byl opakovaně volen po celou dobu první republiky. Vždy za Republikánskou stranu zemědělského a malorolnického lidu. Starostou obce byl stavitel Jan Tomanec. Na fotografii prvního poválečného zastupitelstva (vlevo) je Viktorin Sobeck-Skall sedící vedle starosty Tomance, třetí zprava. V obci byl považován za velmi dobrého hospodáře a šlechtěného člověka, který byl vždy připraven svým spoluobčanům vyjít vstříc. Také pro obec dokázal udělat mnohé, nehledě na výdaje. Tak například do obecního chudinského fondu, založeného již v roce 1905, v průběhu první republiky opakovaně přispíval. Když byla obec v roce 1927 elektrifikována, byl jedním z těch, kdo přispěli na veřejné osvětlení, a v roce 1928 bylo potřeba zajistit pro místní poštovní úřad. Tehdy za symbolickou částku obci poskytl pro tento účel místnost ve svém domě čp. 62. Když v roce 1933 zemřel bývalý předseda vlády Antonín Švehla, byl Viktorin Sobeck Skall mezi iniciátory toho, že na jeho počest byla 15. května 1934, u prostředního rybníka, vysazena tzv. Švehlova lípa, u níž byl umístěn bludný kámen s jeho jménem. Ve Štáblovicke obecní kronice můžeme také najít záznam z roku 1929, který o něm říká: **„Byt pro obecní chudé – zdejší velkostatkář Viktor Sobeck Skal, ve své blahovolnosti a dobrotě, propůjčil zdejším chudým zdarma jednu místnost ve svém domě na Jelenovci – v bývalém panském hostinci. Dobrota pana barona jest všeobecně uznávána. Šlechtický titul mu byl sice odebrán, z čehož, jak se zdá, si mnoho nedělal a zůstává šlechtěným povahou i jednáním. V lásce jej mají všichni občané“**.

Od roku 1934 se stal také členem opavského Rotary clubu a uvedené vlastnosti jeho rotariánskou povahu velmi dobře ilustrují. Viktorin Sobeck Skall byl ženatý, s manželkou, Annou Andrejevnu Sobeck-Skalovou, však neměli žádné potomky. Proto si vzali „na vychování“ srbského chlapce Vjačeslava Somova, který se narodil 19. listopadu 1926 v Niši. Jeho matka Kateřina zemřela a otec, který jej s ostatními sourozenci sám vychovával, byl inženýrem v jedné z Nišských továren. Chlapce, který, což bylo v té době ve Štáblovicích neobvyklé, byl pravoslavného náboženství, si nezištně vzali k sobě a po několika letech, v roce 1937, se rozhodli jej adoptovat a dát mu své příjmení – Vjačeslav Sobeck-Skall. Navíc Viktorin Sobeck-Skall podal také obecnímu zastupitelstvu žádost, aby obec Štáblovice chlapci přislíbila za poplatek 1000,- Kč domovské právo. Obecní zastupitelstvo pak, na svém zasedání dne 19. května 1937, v době již velmi vyostřených nacionalistických proněmeckých nálad v Sudetech, jeho žádosti vyhovělo. I to mnoho napovídá o



postupně přijímána evakuační opatření. Ta začala v květnu 1943 pod názvem „Bergungsaktion“. Za místa, kam budou umístěny sbírky tak, aby byly chráněny před válečným nebezpečím a ohněm,

Viktorinově smýšlení a postojích. V říjnu 1938 vpochodovaly do Štáblovic jednotky Wehrmachtu a poměry v Sudetech se radikálně změnily. Do místní, dosud české školy, přišel německý učitel Brosch, úřadování obce bylo nařazeno pouze v německém jazyce. Starostou zpočátku zůstal i nadále stavitel Tomanec a obecní správu řídil baron Sobeck-Skall. Ten se, také vzhledem ke svým rodinným poměrům, aby svou rodinu chránil, dnem 1. prosince 1938 stal členem NSDAP. V průběhu války se však i nadále snažil být nějakým způsobem prospěšný. Jak lidem v obci tak i v jiných případech. Opavské Říšské župní muzeum, které vzniklo po okupaci sloučením všech opavských muzeí, mělo velmi vzácné sbírkové fondy. V průběhu války, zejména po jejím obratu v roce 1943, se stále více do popředí dostávala potřeba tyto unikátní sbírky chránit. A tak byla

byly mimo jiné vybrány i tři zámky v okolí Opavy. Jako jeden z nich byl Viktorinem Sobkem-Skallem nabídnut také jeho zámek ve Štáblovicích. A tak byly části muzejních sbírek, v rámci záchranné akce č. III, převezeny dne 14. 8. 1943 na zámek Štáblovice a další záchranná akce č. IV proběhla dne 25. 8. 1943 opět na zámek Štáblovice. V dalších letech se však, v důsledku pro Německo se nepříznivě vyvíjejících válečných událostí, tlak okupačních úřadů na obyvatelstvo, stále stupňoval. A někdy v té době došlo ke zlomu. Viktorin Sobeck-Skall už od začátku okupace věděl, že jeho pozice není jistá, ani bezpečná. Ačkoli se sám již před válkou deklaroval jako Němec, problém představovala manželka s ruským, nearijským původem i jménem a adoptivní syn, původem ze Srbska a navíc pravoslavného náboženství. To jej v pohledu okupačních orgánů stavělo do zvláštního, ne zrovna dobrého světla. Jak se taková situace může vyvíjet, měl možnost sledovat ve svém nejbližším okolí. Jeho soused, dolnožitovický Ondřej hrabě Razumovský, jehož matka, Marie von Wiener-Welten, byla židovského původu a manželka Kateřina Nikolajevna de Saint Wittgenstein zase původem z Ruska, byl nejprve totálně nasazen na práce v lese, později pracoval v opavské továrně na jutu a pak v opavské Minervě, místo šicích strojů, montoval ruční granáty. A mohl být rád, že přežil. A Viktorinův litultovický synovec, syn sestry Marie-Christiny, Karl-Max Freiherr Putz von Rolsberg, vystudovaný právník a protektorátní soudce, působící v Praze, se poté, co se dostal k informacím, jak Velkoněmecká říše i okupační režim v protektorátu zachází s židovským obyvatelstvem, nechal raději odvést do armády a sloužil na východní frontě. To všechno představovalo takový tlak na jeho osobnost, že v posledních válečných letech už nebyl schopen mu nějak výrazně čelit. Proto postupně svolil, aby se v průběhu války stal, v souladu s vůdcovským principem, jmenovaným štáblovickým starostou a aby se jeho adoptivní syn



Vjačeslav stal členem Hitlerjugend a prodělal svůj základní výcvik v nedalekých Janských Koupelech. To mu mělo zaručit, že nebude pro svůj původ pronásledován. Později otec přikývl i na to, aby se v lednu 1944 Vjačeslav přihlásil jako válečný dobrovolník do armády. Byl odveden a přidělen k námořnictvu. Jeho další osudy známy nejsou. Ještě před koncem války, v době, když už se fronta blížila k Opavě, Anna Andrejevna Sobeck-Skall opustila Štáblovice a odjela do Vídně. Viktorin Sobeck-Skall, který byl na konci války v obci starostou, ve Štáblovicích zůstal. Ale hned po skončení války byl deportován. Obecní kronika o tom říká: „Starosta Viktor Sobeck Skall nebyl do okupace politicky činný a ani se neangažoval v nacionalistickém hnutí.... Po skončení války odchází z obce majitel velkostatku Viktor Sobeck Skall a byl odsunut do Bavor“. Jeho synovec, litultovický Karl-Max Freiherr Putz von Rolsberg, zahynul za neznámých okolností na konci války, údajně dne 15. dubna 1945, poblíž bavorského Waldkirchenu. Razumovským po válce nebyl vrácen jejich původní, hitlerovským

Německem zabavený majetek a v roce 1947 jim bylo povoleno vystěhování ze Životic do Vídně. Další osudy Viktorina von Sobeck-Skalla se nám zatím nepodařilo vypátrat. Lze však předpokládat, že i přesto, co všechno se v průběhu druhé světové války a po jejím skončení odehrálo a jak se to podepsalo na jeho činech a osudech, se ve svých rotariánských přístupech a postojích nezměnil. Z období druhé světové války nemáme ani jednu informaci o tom, že by záměrně někomu ublížil. (na Güntherově obraze sv. Floriána je dole uprostřed rodový znak Sobků z Kornic)

## **A CO SE DĚLO DÁL?**

# **Podivuhodné osudy příbuzných předválečných opavských rotariánů II.**

*Petr Zahnaš*



***(Somovi a jejich „nejcennější trofej“- obraz tety Inny )***

Před loňskými vánočními vyšel v našem časopise Opavský rotarián redakční článek, nazvaný ***Podivuhodné osudy příbuzných předválečných opavských rotariánů***. Tehdy, pod tímto titulem, redakce časopisu uveřejnila informaci, že nám: *“...napsal prasnovec poslední majitelky Štáblovičského zámku a manželky předválečného člena opavského Rotary clubu, barona Viktorina Sobka-Skall, pan Juan Pablo Fuentealba Somov z Chile”*.

V článku se dále uvádí, že cestu, jak se dostalo do Chile vydání Opavského Rotariána z listopadu 2011, ještě neznáme. A že víme pouze to, že maminka pana Somova poznala na jedné z fotografií našeho historického seriálu o předválečných opavských rotariánech, svoji tetu. Dědeček pana Somova odešel kdysi do Chile a rodina tam dodnes bydlí. Pan Somov nám tehdy doslova (v českém překladu) napsal:

*„S neuvěřitelným překvapením jsem našel informace o mé tetě Anně (Inně) Andrejevně von Somov, baronce von Sobek-Skal, v odkazu na internetu. Byla to sestra mého dědečka. Děkuji moc za tu informaci a dovoluji si Vás požádat, zda byste nám nemohli pomoci pochopit souvislosti našeho rodinného příběhu. Po druhé světové válce se můj dědeček odstěhoval do Chile*

*v Jižní Americe, kde žijeme dosud. Bohužel nám však chybí mnoho informací a vzpomínek na dobu, kdy naše rodina žila v Evropě. Chtěl bych se vás zeptat, jestli mi můžete pomoci získat informace a také například kopie fotografií a obrázků, které by mohly mít souvislost s naší tetou a strýcem Viktorinem. Moje matka je velmi ráda, že na jedné z fotografií v článku, který vyšel ve Vašem časopise, poznala tvář svojí tety”.*

Tehdy jsme mu pomoc samozřejmě slíbili a napsali jsme mu, že potřebné fotografie a jiné náležitosti, které bude lze sehnat, pochopitelně náš RC Opava panu Juanu Somovi pošle. Připojili jsme také žádost, zda by nám stručně nepopsal historii jejich rodinné větve. Nebo alespoň to málo, co rodina ví. Poslali jsme mu i zvláštní otisk onoho čísla Opavského rotariána. Čtenářům jsme pak slíbili, že pak, až snad naše informace o historii klubu a opavských rotariánech doplníme a rozšíříme, jim o všem detailně napíšeme. Na závěr článku jsme uvedli, že se třeba dozvíme něco více o dalších osudech rodiny skvělého opavského předválečného rotariána Viktorina von Sobek-Skalla. Pan Somov na náš článek a dopis reagoval těmito slovy:

*„Vážení opavští rotariáni, díval jsem se na nové vydání časopisu Rotary Clubu Opava. Jsem opravdu vděčný, že jste se zmínili o mé rodině a přiložili můj dopis. Moje matka a já Vás velice rádi někdy navštívíme v Opavě. Posílám srdečné pozdravy všem členům Rotary Clubu Opava. Váš Juan Pablo Fuentealba Somov”.*

Na základě tohoto dopisu se rozproudila mezi naším klubem a rodinou von Somov velmi čilá korespondence. A nyní si Vás dovolueme seznámit s jejími výsledky. S Juanem Pablem jsme si upřesnili s doplnili některé, oběma stranám chybějící informace o historii a osudech jejich rodiny. Našli jsme seznamy toho, co se z rodinných sbírek po válce údajně dochovalo ve sbírkách některých institucí v Opavě a okolí a také jsme upřesnili rodinné vazby a příbuzenské vztahy k dalším rodinám a šlechtickým rodům z Opavska. Také jsme postupně dohledali to, co z věcí, uvedených na seznamech z roku 1945, skutečně existuje a kde, ve kterých sbírkách, jsou tyto předměty uloženy. Podařilo se také vyjednat možnost tyto unikátní rodinné doklady z depozitářů Národního památkového ústavu a Slezského zemského musea shromáždit tak, aby bylo možno je zdokumentovat a poskytnout rodině Somov. Juan Pablo, i jeho maminka, paní Olga Somov Brajovic, byli tím, co se během dvou měsíců podařilo, do té míry nadšení, že se rozhodli nás na počátku března 2013 navštívit. O jejich pobytu v Opavě a o všem, co jejich návštěva našeho klubu přinesla, přineseme informace v dalších číslech našeho listu. Nyní, na úvod, připojujeme jenom několik fotografií z jejich pobytu na Opavsku.

***Paní Olga před „Sobkovým palácem” v Opavě\* Se Somovými na opavském Horním náměstí***







*S opavskými rotariány na zámcích v Hradci nad Moravicí,  
Raduni a Litultovicích*



### *V opavské firmě Motoscoot Pavla Brídy*

*POKRAČOVÁNÍ V PŘÍŠTÍM ČÍSLE*



Vazeni a mili,

srdecne vsechny zdravim a obracim se v nasledujici zalezitosti. Studenti gymnazia Open Gate iniciuji navrzeni sira Nichola Wintona na udeleni Nobelovy ceny miru. Osobu NW pravdepodobne vsichni znate - pokud ne, tak pouze jednou vetou: Je to onen muz, ktery ac sam neni Zid, v tuseni prichazejici hruzy, zorganizoval odjezd nekolika stovek zidovskych deti z CR do Velke Britanie specialne vypravenymi vlaky tesne pred vypuknutim II. sv. valky. Tento svuj cin nikdy osobne nemedializoval (neuveritelne z dnesniho hlediska), az po desitka let byly zverejneny podrobnosti a nejspis cely pribeh znate z nekterych dokumentu Mateje Minace nebo nekterych hranych filmu. Podrobnosti viz webova stranka. Jedna se uz o treti pokus podporit udeleni NCM pro sira Wintona. A prestoze Nobelova cena miru byla v predchozich letech v ocich mnoha z nas naprosto diskreditovana takovymi laureaty jako je Al

Gore, Jasir Arafat, Nelson Mandela nebo dokonce v lonskem roce "obcane EU", tak vas presto prosim, abyste zvazili moznost podepsat petici za udeleni teto ceny siru Wintonovi. Je velmi pravdepodobne, ze jemu samotnemu - z nadhledu jeho 104 let - na tomto aktu az tak nezalezi. Na cele akci mne oslovuje, ze se jedna o iniciativu stredoskolskych studentu z CR, kteri mozna v naivite sveho mladi, timto deklaruji prostou lidskou touhu, aby opravdovi a statecni lide dosli verejneho uznani. K petici se muzete prihlasit elektronicky na nize uvedem odkazu. Pouze je potreba davat pozor - po zapsani udaju vam prijde potvrzujici mail na vami uvedenou mailovou adresu, a v nem odkaz, ktery musite otevrit, tim je vas podpis stvrzen. Posledni drobnost: stranky maji anglickou mutaci, petici lze rozsirovat/podepsat i v zahranici.

Katka

<http://www.nicholaswinton.eu/cs>

## **Iniciativa za udělení Nobelovy ceny míru siru Nicholasi Wintonovi**

E-mail: [nominace.winton@gmail.com](mailto:nominace.winton@gmail.com)

Web: <http://www.nicholaswinton.eu>

Facebook:

<https://www.facebook.com/NobelovaCenaZaMirProSiraNicholaseWintona>

*OPEN GATE - gymnázium a základní škola, s.r.o.*

*Babice 5, 251 01 Říčany*

[www.opengate.cz](http://www.opengate.cz)

# ***Příběh Nicholase Wintona***

Nicholas Winton se narodil 19. 5. 1909 v Londýně do židovské rodiny. Svůj původ nikdy nezapíral, ačkoli byla jeho rodina ze židovské komunity vyloučena. Studoval na školách v Hampsteadu a ve Stowe a nakonec se stal realitním makléřem. Hojně cestoval po Evropě, mimo jiné také bydlel v Německu, kde pracoval v bance.

Počátkem třicátých let se vrátil do Anglie. V roce 1938 se N. Winton chystal odjet na dovolenou do Alp. Vše ovšem změnil telefonát jeho přítele, který jej seznámil se situací v Československu a naléhavě prosil o pomoc. Winton neváhal a okamžitě odcestoval do Prahy s jasným úmyslem pomáhat ohroženým lidem.

V Praze si zřídil kancelář a aktivně se snažil kontaktovat zahraniční ambasády s cílem zajistit azyl pro co nejvíce Čechoslováků, kterým hrozí nebezpečí. Pozitivní odpověď přišla jen z Velké Británie, ostatní země již uzavřely své hranice. Ze strany britských ambasadorů byly ovšem určeny velmi přísné podmínky pro převoz židů na území Velké Británie. Hranice směly překročit pouze děti a za každé z nich muselo být zapláceno 50 liber.

Wintonova kancelář v jednom z pražských domů se začala plnit rodiči, kteří chtěli své děti uchránit před nebezpečím nacismu. Byly vytvořeny archy s fotkami všech přihlášených dětí, které byly

zanedlouho otištěny v britském tisku. Rodiny, které chtěly adoptovat jedno z československých dětí, si tak mohly vybrat.

Ovšem času nebylo nazbyt, vše muselo probíhat velmi svižně. Když byly všechny děti zaregistrovány a rodiny ve Velké Británii si vybraly, kterému z nich poskytnou azyl, Wintonovým posledním úkolem bylo zajistit všem cestujícím víza a vypravit vlaky. Situace se ukázala být natolik nouzová, že se rozhodl víza padělat a opět se tak vystavil značnému riziku. Osm vlaků úspěšně projelo přes Německo a Francii do Velké Británie, kde se děti dostaly do nových, bezpečných domovů.

Poslední, devátý vlak s 250 dětmi do Británie nedojel, 1. 9. 1939 vypukla druhá světová válka. I přesto, že poslední vlak se nepodařilo vypravit, Nicholas Winton svými činy zachránil 669 československých dětí. Winton se navrátil do své rodné Británie, kde se po válečném nasazení v RAF věnoval úřednické práci.

Celé desítky let držel svůj šlechetný skutek v tajnosti. Nebýt jeho ženy Grety, která spisy s fotkami dětí náhodou našla na půdě jejich domu, zřejmě bychom se nikdy o vysoce humánním činu Nicholase Wintona nedozvěděli.

V roce 1998 pozval prezident Václav Havel Wintona na soukromou návštěvu do Prahy a udělil mu řád T. G. Masaryka. Ve své rodné zemi byl královnou povýšen do šlechtického stavu s právem užívat titul sir. Siru Nicholasi Wintonovi jsou nyní necelé 104 roky.

Stále je přesvědčen o tom, že to co vykonal pro československé děti, byla samozřejmost.



# 18. PRODLOUŽENÍ CESTY ČESKO-NĚMECKÉHO POROZUMĚNÍ

Na základě četných dotazů informujeme, že letošní 18. prodloužení Cesty česko-německého porozumění bude v sobotu dne 29. června od 13.00 hodin. Přihlášky k účasti na Cestě (položení desky) je nutno poslat nejdéle do 20. května 2013. Na požádání ([vpoutnik@tiscali.cz](mailto:vpoutnik@tiscali.cz)) přihlášky zašleme. Program prodloužení bude tradiční, včetně mše v Kapli Cesty česko – německého porozumění. Zvažujeme také krátkou hranou vzpomínku na 255. výročí bitvy u Guntramovic a Domašova nad Bystřicí, která se v okolí místa Cesty odehrála v červnu 1758.



*Z loňského prodlužování...*

# Vzpomínám na Volyň (2)

Václav Kulich

S historickou oblastí Volyně jsou spojeny osudy mnoha českých rodin. Volyň je dnes ukrajinský venkovský region s bohatou historií. Rozlohou je pouze o něco menší než Česko. Významná města jsou zde Rovno, Luck, Žytomyr, Novohrad-Volynskyj, Dubno, Kremenec a další. Jde pravděpodobně o oblast, kterou jako první v dávných dobách osídlili Slované. Původně byla Volyň součástí Haličsko – volyňského knížectví, jednoho z nástupnických států po Kijevské Rusi. V roce 1366 se stala součástí Litvy, posléze po první světové válce připadla Východní Volyň Sovětskému svazu a Západní Volyň Polsku. 17. září 1939 vpadla do polské části Rudá armáda, roku 1941 pak vojska německých nacistů. Během Druhé světové války byla Volyň významným opěrným bodem Ukrajinské povstalecké armády; kromě osvobozenického boje však docházelo také k masakrům civilistů – Poláků a Židů, a to jak ze strany nacistů, tak ukrajinských nacionalistů. Po válce se celá Volyň stala součástí Sovětského svazu (1944–1991). Od roku 1991 je Volyň součástí samostatné Ukrajiny. Dosud zde existuje česká, polská a běloruská národnosti menšina a komunita římských katolíků (Luck a Žytomyr jsou sídly diecézí). Na rozdíl od převážně řeckokatolické Haliče je Volyň výrazně pravoslavnou zemí; nachází se zde i jeden z nejvýznamnějších monastýrů na Ukrajině – Počajivská lávra.

V několika pokračováních budeme otiskovat vzpomínky Václava Kulicha. Je to zajímavý muž. Na první (a dokonce ani na druhý) pohled byste neřekli, že za dva roky oslaví osmdesátku. Po



absolvování vysoké školy báňské začal pracovat jako geolog na ostravském dole Michal. Jeho prvním velkým sportem bylo v té době horolezectví. V roce 1968 se přišel podívat na stavbu golfového hřiště v Šilhéřovicích a od té doby hraje vášnivě golf. Reprezentuje golfové seniory a jeho příznivci vzpomínají na jeho „Hole in One“ (jamka na první ránu), když 31. srpna 1999 mu na golfovém hřišti v Karlových Varech na třetí jamku vzdálenou 165 metrů stačila jedna jediná rána. Když odešel Ing. Václav Kulich v roce 1990 do důchodu, učinil jedno zajímavé rozhodnutí. Zakoupil sobě

paletu, malířské plátno, stojan, barvy a začal malovat. Potkali jsme se s ním před dvěma lety na vernisáži výstavy jeho zajímavých obrazů z golfového prostředí v Šilhéřovicích, letos přivezl na výstavu obrazy zachycující golf v Čeladné. Obě výstavy měla v programu velice agilní Galerie LARA, která je součástí Beskydského rehabilitačního centra v Čeladné. *Na snímku vlevo je Václav Kulich (uprostřed) se svými golfovými přáteli při vernisáži jeho druhé výstavy 22. února 2013. V pozadí dva z jeho golfových obrazů, ty jsou také na dalším snímku na konci textu.*

Nu a jak se tak hovoří a vzpomíná, zmínil se Václav Kulich i o zajímavých zážitcích svého dětství, které prožil právě ve Volyni. Jsou velice zajímavé. V jejich úvodu autor uvádí: *Toto vše, co jsem napsal, jsou vzpomínky jedenáctiletého chlapce. Jsem rád, že jsem se dožil jako starý muž doby, kdy o těchto vzpomínkách mohu otevřeně mluvit a psát.*

Druhé pokračování:

## ***Naše rodina a válka***

Když vypukla druhá světová válka, jediný kdo musel narukovat do sovětské armády, byl nejmladší tatínkův bratr Vladimír. Rozloučil se s námi s pláčem a odešel na frontu. Strýc Vladimír byl upřímně věřící člověk a byl rozhodnut nebrat do rukou zbraň, natož pak střílet do lidí. Tato zásada se mu pravděpodobně stala osudnou. Bez jakéhokoliv úředního sdělení zmizel. Rodina

nedostala žádnou zprávu, že padl v boji. Stále se věřilo, že se objeví, že přijde nějaká zpráva, že jej někdo viděl a dá vědět. Můj otec se strýcem Karlem chodili bratra hledat do zajateckého tábora. Někdy jsme pomáhali při hledání i my děti ve víře, že ho mezi zajatci poznáme. Strýce jsme nenašli, pravděpodobně byl zastřelen jako zrádce v začátku války bez práva na oznámení rodině.

Otec i jeho bratři postupně a dobrovolně odcházeli bojovat do armádního sboru, vedeného generálem Ludvíkem Svobodou. První nastoupil strýc Josef a ihned za ním strýc Jaroslav. Ti dva prošli bojem přes Duklu až do osvobozeného Československa. Otec i strýc Karel byli v armádním sboru kratší dobu. Před boji o Duklu byli z armády propuštěni. Otec pro vleklou nemoc a strýc z rodinných důvodů. Žena strýce psychicky onemocněla a při útěku do prostoru fronty zahynula. Zůstali dva malí chlapci bez rodičů. Strýc se z fronty vrátil a v týlu vykonával práci v lesích, potřebnou pro podporu armády.

V armádě byl také manžel tety Emilie, ten v boji o Duklu padl. Teta zůstala s malým chlapcem, sirotkem, jak říkala. Dokázala se sama životem probíjet a když bylo nejhůř, tak prohlásila: „ A já jdu za bratrem Svobodou a ten mi pomůže! „ A tak se několikrát stalo a tetě pomohl. Na tetu Emilii byli všichni krátcí. V její situaci jí velmi stranil dědeček a tak se teta postupně stávala postrachem v rodině. Často u ní začínaly sváry a nedorozumění. O její šikovnosti svědčí i to, že si připsala nějaký ten rok ke svému věku, aby mohla dříve odejít do důchodu. Matriční údaje za války často zhořely, nebo se ztratily.

Pro nás bylo vždy nejhorší loučení s otcem před odchodem na frontu. Otec sloužil u ženistů, vyrábějících klamné zbraně pro dezorientaci nepřítele. Asi dvakrát přišel na krátkou dovolenou a jeho odchod byl pro nás velmi smutný. Vždy jsme se s ním loučili, jako by to bylo naposled. Vždy jsme se dívali jak do rohů pytle ukládá dvě brambory a ovazuje je provazem. Tak si vytvořil batoh a do něho uložil jídlo a nejnnutnější věci.

Velmi jsme se radovali, když se otec vrátil z fronty. Jako jeden z mála mužů v obci byl ihned pověřen vedením obce a stal se jejím tajemníkem. To byla funkce nešťastná, šlo v ní o život. Povinností sekretáře také bylo sestavovat ozbrojené skupiny, které byly využívány k boji proti banderovcům. Často se stávalo, že se skupiny buď nedaly dohromady, anebo se rozutekly během cesty. Boj proti banderovcům takto organizovaný byl nesmyslný a to všichni věděli. Pověření organizátoři z města se zpravidla po takových akcích opili samohonkou, dostali na cestu slaninu a chleba a spokojeně odešli. To byl zpravidla i jejich záměr a přání jak má akce dopadnout. Činnost sekretářů banderovci bedlivě sledovali a podle svého uvážení občas některého z nich pro výstrahu pověsili. Každý povoz, který v noci projížděl kolem našeho domu, naháněl hrůzu. Mohla by to být ta chvíle, kdy si pro otce přijedou.

Často se také stávalo, že v noci do obce přijeli ozbrojení zloději. Byli to většinou lidé ze složek NKVD nebo vojska. Přijížděli zpravidla v ozbrojených transportérech. Vykrádali rodiny brutálně a bezohledně. Sebrali všechno jídlo, oblečení i jiné věci, které se daly prodat. Přepadení zůstali jen v nočním oblečení, někdy ani ne v tom, byli většinou svázaní a v nejlepším zastrčení pod postele. Proto se proti zlodějům postupovalo bezohledně. Každý muž, který ve vesnici byl, měl nějakou zbraň a byli domluveni, že když zahrozilo podobné nebezpečí, tak se do přijíždějících v noci bez vyzvání střílelo. Zpravidla je donutili k návratu. Strýc Karel s mým otcem velmi často podobným nájezdům čelili. Měli domluvené signály a způsoby ostřelování předpokládaných zlodějů. Otec byl dobrý střelec, ale strýc Karel byl výtečný. Bylo to snad puškou, protože říkával, že má snajperku. Strýc s ní dokázal střílet husy i kachny v letu, zajíce v běhu. Srnky střílel lehce a také se mu jednou podařilo zastřelit dvanáct divokých prasat, když kolem něho proběhlo jejich velké stádo. Byly to dva plné žebříňáky. Dlouhou dobu naše rodina i sousedé měli co jíst.

Otec měl pušku československé výroby, ze zbrojovky Brno. Tu pušku jsem mu opatřil já. Ukradl jsem ji sovětskému vojákovvi. Jednou jsem procházel mezi utábořenými vojáky a zjistil, že jedna puška je ozdobena korunkou s nápisem „ zbrojovka Brno „. Pochopil jsem, že se jedná o pušku vyrobenou v Československu a tak jsem ji ve vlasteneckém nadšení tomu vojákovvi sebral. Zabalil jsem ji v cizí stodole do otýpky slámy a odnesl domů.

Zbraně, jako ruční granáty, miny, náboje všeho druhu a velikosti velice lákaly děti a naháněly hrůzu rodičům. Velmi často docházelo k výbuchům, mrzačícím a zabíjejícím děti. Měli jsme od rodičů přísný zákaz podobných věcí se dotýkat. Proto jsme dávali přednost zbraním střelným, které pro nás nebyly tak nebezpečné. Při střelení z nich byl zpravidla přítomen někdo z dospělých, většinou voják. Střílel jsem z mnoha zbraní, z pistole, pušek, samopalů, z těžkého kulometu „maxima“ a dokonce i z protiletického děla. Na devítiletého kluka to byl výkon. Těchto výkonů jsem dosahoval výměnným obchodem. Dal jsem vojákově tak zvanou paklušku tabáku, to bylo dvanáct tabákových listů, usušených a stlačených. Obdarovaný mi pak dal vystřelit ze své zbraně, případně mi střelbu domluvil.

Pěstování tabáku byla výborná povinnost. Musel se pěstovat pro potřeby armády, ale největší užitek jsme měli my kluci, protože jsme s ním mohli obchodovat a také si trochu pokouřit. Tabák jsme dokázali výborně zpracovat. Nejdříve jsme ho trochu navlhčili, aby nepraskal a byl vláčný, pak svinuli a ostrým nožem pokrájeli jako nudle na jemné proužky, které jsme ještě v rukách rozemnuli. Tabák jsme balili do Pravdy a tak vyráběli „papiroski“. Také jsme dokázali si ubalit cigáro mezi dvěma prkénky. Uvnitř bylo stéblo, aby cigáro mělo tah. Na pastvě jsem vykouřil takto vyrobené cigáro, bylo velké, držel jsem je oběma rukama a po vykouření jsem se svalil. Museli mě odnést z pastvy domů. Rodiče nepřišli na příčinu mého náhlého onemocnění. Domnívali se, že šlo o nevolnost ze špatného jídla, či že to byla lehká chřipka. Zásoby tabáku pěkně ubývaly, nikomu to v rodině nevadilo, protože kromě nás kluků nikdo v rodině nekouřil.

V blízkosti naší vesnice došlo ke dvěma událostem, o kterých jsem rád poslouchal, protože byly spjaty se zacházením s municí a s lidskou hloupostí. První příběh se týkal polského dědečka v Lišči, který při svém věku dostal strach, že Pán Bůh na něj zapomněl a nechce si ho vzít. Už měl toho špatného života dost a tak ho vzal do vlastních rukou. Rozdělal oheň a vložil do něj dělový náboj s projektilem proti sobě. K ohni si klekl, modlil se a čekal, až si jej Pán Bůh vezme pomocí vybuchlého náboje. Nábojnice se ale teplem začala otáčet, vybuchla, dědu to nadzvedlo a praštilo to s ním o zem a to bylo vše. Pán Bůh si přišel pro něj až po delší době. Tvrdilo se, že zemřel následkem silného úderu o zem.

Druhý případ byl také zajímavý a svědčí o pronikavé inteligenci a důvtipnosti jistého Ukrajince. Ten našel útočný granát a rozhodl se vyzkoušet jeho funkčnost. Postavil se k velkému dubu, aby byl chráněn a z druhé strany granátem tloukl tak úspěšně, až granát vybuchl. Samozřejmě, že mu to ruku utrhlo. Dokázal si však, že granát byl funkční.

Jiný příběh byl mého staršího kamaráda Petra Kupryse. Ten doplatil na svoji zvědavost. Byl to mimořádně nadaný hoch. Ohromoval nás kamarády i dospělé svou pamětí a velkým zájmem o politické dění. Bylo mu dvanáct až třináct let, každý den přečetl Pravdu, nosil ji složenou pod čepicí a četl z ní sousedům, jak postupuje fronta. Byl tak chytrý, že do jednotlivých tříd chodil jen pár měsíců a po rozdílových zkouškách postupoval do vyšších tříd. Měl smůlu, rodiče mu zásadně kupovali boty a oblečení na tak zvaný „výrust“. Nežli vyrostl, tak věci roztrhal, špičky bot se mu vytočily vyschlé nahoru a vypadával z nich. Vypadal spíše jako strašák a ne upravený chlapec. Trpěl, protože jsme se mu všichni posmívali.

Tento Péťa našel při pasení krav útočný granát, a protože věděl jak s ním zacházet, rozhodl se jej odpálit. Věděl, že se z rukojeti odšroubuje víčko, vytrhne se provázek na konci s kroužkem a s časovým odstupem se granát hodí. Nějak mu to s časem nevyšlo a granát stačil odhodit jen několik metrů od sebe. Výbuch jej zranil mnoha střepinami, přitom byly poraněny i krávy a ty se daly na zběsilý útěk.

Bylo to v neděli, uslyšeli jsme výbuch, uviděli černý dým, prchající krávy a hned bylo jasné, že se stalo neštěstí. Viděli jsme, jak Petrův otec utíká k němu. První co udělal, začal kluka „řezat“ páskem. Ale pak si všiml, že syn téměř nežije, vzpamatoval se, zapřáhl koně a tryskem ho odvezl do nemocnice v Lucku. Kamarád neumřel, ale pár střepin v něm zůstalo. Po válce se s rodinou odstěhoval do Polska. Od známých v Polsku jsme se dozvěděli, že Petr žije a učí děti.



## *Příběhy s koňmi*

Koně byli nenahraditelným a váženým pomocníkem hospodáře. Bylo o ně pečováno s láskou. Koně byly tatínkovou chloubou. Kvůli nim se zadlužil u Žida, ten půjčoval na velký úrok, takže dluh se splácel hodně dlouho a stálo to rodiče velké odříkání. Měli jsme dva valachy, černého Káryho a hnědého s bílou lysinou Kaštana. Každý den tatínek koně čistil hřebelcem a kartáčem. Rád jsem se na to díval.

Velkou radostí bývalo, když v neděli tatínek nachystal sváteční vůz s košatinou. Vpředu i vzadu vůz vyložil suchým jetelem, maminka dala na jetel deky a udělala pěkné sezení. Tatínek koňům zapletl hřívy, zavázal ocasy do uzlů, posadil maminku, sestru a mě na zadní sezení, s mým bratrem si sedl vepředu a jeli jsme do kostela v Lucku, anebo po obědě k babičce a dědovi do Lišče. Do Lišče ve stejnou dobu přijížděl s tetou a s dvěma syny i strýc Karel. Strýc Josef se svojí rodinou bydlel nedaleko od babičky a tak se stávalo, že se sešla celá široká rodina. Babička se v nás dětech nemohla vyznat, a když nám rozdávala buchty, vždy se ptala: „ Čípak ty jsi, Vašíkův, Karla, anebo Pepíkův? „ Podle toho dělila buchty. Věděla, že Vašíkův kluk nemá rád tvaroh a tak mi odlomila půlku buchty s mákem nebo s povidly. Nikdy nám nedala buchtu celou, babička šetřila. Na takových návštěvách jsme si hráli na písčité cestě, dospělí někdy zpívali duchovní písně za kytarového doprovodu tety Emilie. V neděli se nikdy nepracovalo, v neděli se odpočívalo.

Jak šel čas, koně stárli. Kary onemocněl a nebylo mu pomoci. Smutný byl pohled na něj i na tatínka jak stáli v poli a loučili se. Kůň umíral a tatínek s maminkou plakali. Táta vykopal jámu a s pomocí sousedu mrtvého koně uložili. Kaštan také zestárnul a musel být utracen. Bez koní se nedalo hospodařit. Sehnat dobrého koně za války nebylo možné. Příležitost se někdy naskytla, když se našel ležet vysílený kůň odpadlý ze stáda koní, které německé vojsko převádělo z Ukrajiny směrem na západ. Nalezenému koni se pomohlo na nohy a odvedl nebo se odvezl domů. O koně se pečovalo tak dlouho, dokud se sám nepostavil, začal chodit a později i tahat. Někdy se to nepodařilo, kůň nepřežil. V nouzi se tatínkovi podařilo koupit malého koníka za litr vodky. Nebyl to ale kůň do tahu, brzy se jej zbavil. Pak jsme získali ke staršímu koni mladého hřebečka, ale ten byl nezkratný. Kousal a kopal. Tatínek si s ním jakž takž poradil, ale nikdo jiný. K práci v poli byl nepoužitelný, nebylo ho možno naučit tahat. Kůň se těžko zvládal a tak tatínek rád za ním posílal vojáky, kteří odebírali hospodářům koně pro válečné potřeby. Každému řekl, že koně máme, ať si ho vezme, ale musí být opatrný. Zpravidla pak následovala záchranná akce. Kůň vyváděl tak, že voják skončil pod žlabem a nevěděl si rady, musel volat o pomoc. Zachráněný voják často prohlásil: „ Sukyn syn! „ Což patřilo koňovi i tatínkovi. Byla to tak troch tatínkova zlomyslná zábava.

Když otec odcházel na frontu, usoudil, že kůň je pro matku a staršího bratra nebezpečný a vyměnil jej s panem Hruškou za kobyliku, čekající hříbátko. Pan Hruška hřebečka uvázal na zahradě ke kůlu, tam ho nechal i v zimě a z bezpečné vzdálenosti mu házel žrádlo. Později jej nechal vykastrovat, zkontroloval ho a byl z něho prý pěkný a užitečný kůň.

Kobylika porodila další kobyliku, celou hnědou. Obě přijely s námi do Československa.

Stalo se, že při shánění koně byl tatínek napálen. Sovětský voják mu nabídl pěkného bělouše za litr vodky a dva kilogramy slanine. Tatínek vše sehnal, dal to vojákovu a ten ukázal na bělouše, který stál u plotu, byl přivázan k dalšímu osedlanému koni, na němž seděl voják. Když se otec ke koni přiblížil, voják koně pobídl, svalil plot a ujel. Mezitím voják s vodkou a slaninou také ujel. Také jsme získali na nějakou dobu koně z veterinární nemocnice, kde léčili převážně koňský svrab. Byla to drastická léčba. Koně uzavřeli do dřevěné boudy, hlavu měl venku, bouda se něčím vykuřovala a to mělo svrab zahubit. Někdy ten způsob léčení koně tak zmohlo, že se stal pro vojenské účely nepoužitelný a mohl se získat. Někdy se podařilo takového koně zachránit a používat v hospodářství.

Během války byla ve Stromovce zřízena vojenská nemocnice pro koně. Léčili se tam převážně koně ranění. Nevyléčitelní koně se poráželi a maso se zpravidla používalo k jídlu. V našem domě bydleli dva zvěrolékaři, majoři. Ke koňskému masu jsme měli dveře otevřené. Jednou mi majoři řekli: „ Kluku, vezmi sáně a přijed' za námi do nemocnice, máme tam nějaké maso. „ Na sánky mi naložili koňskou zadní kýtu. Byla tak velká a těžká, že jsem ji nemohl ani uvést. Pachtil jsem se s ní hodně dlouho, nežli jsem ji dotáhl domů. Největší starost pak měla maminka. Pekla z ní různé

kombinace jídla, nejčastěji karbanátky. Majoři k masu připíjeli denaturovaný líh. Nosili ho z nemocnice, tam se používal na rány. I mě občas nalili. Kýta byla velká, byla zima a tak nám dlouho vydržela.

Jednoho rána se na našem dvoře objevil asi čtrnáctiletý ukrajinský chlapec s překrásným hnědým hřebcem. Hřelec byl vybaven plnou polní pro koně. Chlapec s koně seskočil a přivázal ho k plotu. Oznámil, že koně odcizil německému oficirovi, že ho předává, ale že je nutno dávat pozor, protože je kůň trochu divoký.

U nás ubytovaní majoři, zvěrolékaři, v divokosti koně neviděli problém. Jeden z nich, ten šikovnější, s úsměvem prohlásil, že koně hravě zkotří. Když chtěl na něj nasednout, kůň jej zuby strhl dolů. Po delším zápase se do sedla dostal, avšak nebyla to jízda, ale boj o život. Kůň skákal a snažil se jezdce shodit. Majorovi se podařilo nějak sesednout a koně přivázat opět k plotu. Hřelec vytrhl kus plotu a s ním nějakou dobu běhal po vesnici. Později byl chycen a na dvou opratích odveden do nemocnice koní, tam jej vykastovali a zavěsili do sítí. Na zkotrlého koně jsme se chodili dívat. Po vyléčení jej poslali na frontu

Koně, které měli sovětští vojáci, se naučili ledačemu. Například běhat do každého dvora. Byli to koně, s nimiž vojáci jezdili z jedné usedlosti do druhé a zajišťovali pro vojsko ubytování, obživu a další potřebné věci, přitom příkrádali.

Koně naučeného běhat od jednoho dvora do druhého získal tatínkův bratranec Vladimír. Bydlel kousek od nás a měl v oblibě vodku a když se jí napil a jel z Lucka domů, tak cestou navštívil všechny sousedy. Ležel na voze a nadával, nebo zpíval. Sousedé brali bič, koně popohnali k vedlejšímu stavení. Kůň vždy doběhl na dvůr a tam se zastavil. My jsme byli dvorem posledním.

Se strýcem Vladimírem se moji rodiče neměli rádi. On jim vyváděl ty nejhorší věci a byl v opilství protivný i agresivní. Když mi bylo asi pět let, zašel jsem za ním a věda, že má dobré sádlo, požádal jsem jej o namazaný krajíc chleba. Strýc mi namazaný krajíc chleba slíbil, ale s podmínkou, že musím vypít velký kalíšek samohonky. Vypil jsem kalíšek samohonky, snědl chleba a dostal chuť na další krajíc. Tak se vše opakovalo, až jsem zcela opilý padl nedaleko našeho domu pod zneškodněný tank. Našla mne tam sestra, když už se stmívalo, donesla mě domů a podle pachu poznala, co se stalo.

Neshody se strýcem došly tak daleko, že otec ve velkém vzteku se rozhodl, že Vlád'u zabije tloučkem na omračování prasat před porážkou. Strýc po konfliktu s matkou vyšel ven, a když procházel kolem stodoly, otec na něj cíhal a byl připraven ho praštit. Strýce i tátu nakonec zachránila matka, která vystihla tátův záměr, a když napřáhl k úderu, tak se mu zezadu na obušek pověsila.

Když jsme odjížděli do Československa, táta úlevně prohlásil, že je šťastný, protože bude mít od něho pokoj a nadosmrti se ho zbaví.

Avšak.

Usídlili jsme v podkrkonošském Pilníkově, kde ornice nebyla černá jako na Ukrajině, ale červená a plná kamení. Rodiče chodili po polích a plakali. Plakali nejen kvůli červené ornici, ale bylo jim smutno.

V Pilníkově jsme byli jediní volyňští Češi. Otec se vypravil přes les do vedlejší nejbližší vesnice, do Koclérova a tam se začal vyptávat a zjišťovat, zda tam nejsou nějakí volyňáci. Volyňáci tam byli. Strýc Vladimír se svojí rodinou!

S velkou radostí se otec se strýcem objali a měli velkou radost ze shledání. Často a rádi se navštěvovali.

## ***Příště: Banderovci***

# Klaus jako zloděj, píše Jan Urban

## Kradli všichni. I komunisté. Říká Daniel Kroupa.

### ČEMU MÁME TEDY VŮBEC VĚŘIT?

*Na adrese [blog.aktuálně.cz](http://blog.aktuálně.cz) jsme si přečetli následující článek známého publicisty Jana Urbana, který se odkazuje na vyjádření expremiéra Stráského v Hospodářských novinách. Ty skutečně rozhovor s expremiérem otiskly 8. března, avšak přístup do archivu Hospodářských novin je zpoplatněn. Což není moc chytré. Tak tedy onen článek Jana Urbana pod názvem KLAUS JAKO ZLODĚJ. Obsah se zdá být trochu přehnaný. Jenže v dalším článku KRADLI VŠICHNI. I KOMUNISTÉ, vše v rozhovoru pro Parlamentní listy potvrzuje nanejvýš seriózní politik, bývalý předseda ODA Daniel Kroupa. Otiskujeme tyto dva materiály. Neradi. Jen nám z nich spíše smutno.*

JAN URBAN:

Šokující rozhovor expremiéra Jana Stráského v Hospodářských novinách z osmého března ponechala téměř všechna média, a poněkud samozřejmě i celá politická scéna, bez povšimnutí. Jeho význam je přitom historický. Jeden z nejbližších spolupracovníků Václava Klause po více než dvaceti letech konečně přiznal, že Klausova ideologicky navoněná „ekonomická reforma“ byla ve skutečnosti cílevědomě prováděným rozkradením českého hospodářství. Kuponovou privatizací Jan Stráský popisuje jako cestu k urychlení zbohatnutí některých, tak aby si mohli další rozprodávaný státní majetek koupit. „A pokud jde o to kradení: ano, jedna cesta, jak nechat lidi zbohatnout, je nechat je krást. A cesty, jak lidi nechat zbohatnout, jsme hledali“. Jan Stráský tak v rozhovoru nevědomky přesně popisuje těžko pochopitelnou nevzdělanost, chtivost moci, totální nezodpovědnost a ideologickou slepotu, s jakou se k odstátnění vlastnictví v tomto „mozkovém trustu ODS“ přistupovalo. Dovolím si na tomto místě připomenout výrok profesora Oty Šika z počátku roku 1990, který pronesl poté, kdy hovořil prakticky se všemi „otci ekonomické reformy“ - „Dopadne to špatně. Ti chlupci nevědí o ekonomii nic. Myšlením to jsou zastydlí marxisté, sociální inženýři, kteří jsou přesvědčeni, že stačí jenom najít a mocensky prosadit jedinou správnou novou ideologii – a všechno pak půjde samo. Jenomže takhle to nefunguje. Nejde jim o to, aby hospodářství prosperovalo. Chtějí jenom moc“. Ota Šik měl pravdu, a dnes krach Klausových teorií přiznává i Jan Stráský. Sám dokáže rozlišit pouze čtyři způsoby privatizace. První téměř nezmiňuje - restituce komunisty zabaveného majetku, které ale Klaus dlouho odmítal. Druhý, kterým se zabývá nejvíce – prodej do českých rukou, ve kterých ale nebylo dost prostředků. Třetí – prodej „cizímu, západnímu kapitálu“ (všimněte si, prosím, tohoto termínu), jenomže to také Klaus odmítal, a to velmi ostře. Čtvrtý – nechat hospodářství rozkrást s pomocí bankovního socialismu, kdy polostátní banky politicky spolehlivým soudruhům, přispívajícím té správné politické partě, rozdávaly veřejné prostředky s plným vědomím toho, že je nikdy nebudou muset vrátet. Jan Stráský to, při vši shovívavosti, poněkud opožděně, plně potvrzuje: „to tak bylo, a dokonce bych musel říct, že to tak bylo vědomě. My jsme si to spočítali, že není jiná cesta než do toho zatáhnout banky, aby našim lidem půjčily, i když to někdo zaplatí a jiný ne. A nezaplatilo se toho hodně, odepisovaly se stovky miliard“. Byly to pro ty správné lidi dobré časy...“ Všimli jste si toho krásného termínu „našim lidem“? Kdopak je vybíral? Informované banky, vycházející v transparentním tržním prostředí výhradně z tvrdé analýzy možné ziskovosti projektu a poskytující návratné úvěry a půjčky podle přesných pravidel a pod dozorem neúplatného bankovního dohledu? Anebo někdo polostátním a „politice“ naslouchajícím bankám ze shora radil, a tak se mezi „naše lidi“ dostali i Viktor Kožený, František Mrázek, Jan Gottwald, Antonín Charouz, pánové Stehlík, Šrejber, Pitr, Krejčíř, Junek, Šlouf, a celá ta generace dnešních stranických „kmostrů“? Kdo v té době vytvářel a udržoval vědomě neprávnické prostředí, tak „aby nás právníci nemohli dohnat“? Minimální odhad přímých ztrát z nedobytných bankovních úvěrů z doby „bankovního socialismu“ je přes pět set miliard. Je podivuhodnou slabostí české politiky a novinářiny, že se k těmto otevřeně kriminálním dobám tak málo vyjadřují. Snad to nebude tím, že velká část dnešních novinářských es patřila v devadesátých letech módně mezi „klausovce“. Nebo tím, že sociální demokracie móresy ODS rychle převzala a legitimizovala v opoziční smlouvě. Stovky miliard korun

zmizely. Právo je už na zloděje z dob privatizace krátké. Paměť je nepohodlná. Václav Klaus odešel v trapnosti a po zbytek života bude pokračovat v tom, co dělal celou kariéru v politice – obhajovat svoje „reformy a myšlenky“. Žádné neměl, nutno však přiznat, že jeho styl útočné ideologizace bez jakékoliv diskuze, odmítající fakta, měla šmrnc marketingové geniality. O to podivnější je publikum, které mu to tak dlouho hltalo. Autor si neodpustí připomenout vlastní citát už z roku 1996: Klaus „se stal symbolem české příkrčenosti, která svobodu využila k otevření úst, namísto narovnání ramen“. Stojí za to si to připomenout. S Milošem Zemanem na Hrad přicházejí klony „našich lidí“. Někteří delegáti sjezdu ČSSD prý při jeho projevu na jejich sjezdu plakali dojetím. Jiří Dientsbier, jediný autentický protikorupční politik ČSSD, byl zameten pod koberec. „Dobré časy“ se vracejí. Kdo bude mlčet první?

## **A JAN KROUPA?**

Vzpomínkami bývalého vrcholného politika Jana Stráského na pionýrské doby ekonomické transformace nebyl český politik, vysokoškolský učitel a filosof Daniel Kroupa překvapen, protože „mnoho věcí viděl zblízka“. Ale odmítá názor některých dnešních kritiků, že za podvody před dvaceti lety je odpovědná jen pravice. Je třeba říci, že se na těchto korupčních praktikách rovným dílem podíleli reprezentanti všech politických stran včetně sociálních demokratů a komunistů. Bohužel to bylo umožněno korupčním prostředím, které se vytvářelo v 90. letech,“ řekl v rozhovoru [ParlamentnímListům.cz](http://ParlamentnimListum.cz).

## **Co říkáte na odchod Václava Klause, zejména na jeho poslední prezidentské období, kterým si pokazil reputaci?**

Václav Klaus měl obtížnější situaci než jeho předchůdce. Václav Havel nastoupil a stal se nesmírně populární nejen v naší zemi, ale i v zahraničí. Václav Klaus nastupoval jako zkušený politik a premiér a snažil se Václavu Havlovi po celou éru v jednotlivých oblastech vyrovnat. Dnes už víme, že velmi neúspěšně. A závěr jeho prezidentství naznačuje značný sestup a ztrátu kontaktu s realitou, takže i mnozí z těch, kteří Václava Klause podporovali po celé jeho politické období, dali od něj ruce pryč.

## **Václav Klaus dlouho vyčítal Havlovi rudolfínský projev, který si tehdy vztáhl jako premiér a šéf největší vládní strany hlavně na sebe. Ale nyní potvrdil Jan Stráský, že ekonomická transformace počítala trochu i s různými nekalými praktikami, s rozkrádáním při privatizaci, dal tak vlastně za pravdu Václavu Havlovi.**

Rudolfínský projev nebyl útok proti Václavu Klausovi, novináři by neměli skočit tomuto člověku na lep jako už mnohokrát v minulosti, kdy tvrdil, že cokoli, co se mu nelíbilo, je osobní útok proti němu. Václav Havel se pokusil přesně pojmenovat situaci, ve které se nachází naše společnost, že si to Václav Klaus začal vztahovat sám na sebe, je jeho problém.

## **A co jste říkal na vzpomínky bývalého vrcholného politika Jana Stráského? Mnozí lidé tušili, že ekonomická transformace neprobíhala úplně čistě, bankovní socialismus počítal s tím, že se ne vždy budou dluhy splácet. Překvapilo vás na výročí pana Stráského něco, nebo jste to věděl?**

Já jsem měl tu nevýhodu, že jsem mnoho těch věcí viděl zblízka. Snažil jsem se je sdělit veřejnosti, což bylo opět vykládáno jako snaha o osobní útok proti Václavu Klausovi. Tak tomu samozřejmě nebylo. To, o čem hovořil pan Stráský, je jen špička ledovce, těch věcí bylo mnohem víc. O bankovním socialismu jsme začali mluvit, když jsme viděli, že významná část českého průmyslu nebyla zprivatizována, ale převedena do rukou investičních fondů, které byly vlastněny státními bankami. To znamená, že stát privatizoval státní majetek z jedné své kapsy do druhé. Protože Václavu Klausovi se velmi dobře řídil průmysl prostřednictvím ředitelů, kteří za své pozice vděčili jemu, tak mu tato situace vyhovovala. Ale těžkým způsobem poškozovala rozvoj české ekonomiky. Proto jsme opakovaně proti bankovnímu socialismu vystupovali a požadovali jsme privatizaci státních bank. K něčemu takovému Václav Klaus nikdy nepřistoupil a realizoval to až Miloš Zeman ve funkci premiéra.

## **Kdybyste nyní zpětně hodnotil ekonomickou transformaci, vážil všechny její klady i zápory, označil byste ji za úspěšnou?**

Po bitvě je mnoho generálů, kteří říkají, jak se to mělo dělat. Nechtěl bych se k těmto lidem v žádném smyslu přiřazovat. Musíme mít na paměti, že transformace ekonomiky se odehrála v určitém silovém napětí, kdy významná část politické reprezentace se jakékoli transformaci k normálnímu tržnímu systému snažila intenzivně zabránit. V tomto silovém poli bylo obtížné dělat některé kroky a muselo se přistupovat na kompromisy. Dnes už si nikdo nepamatuje, že třeba takový Fond národního majetku byl ústupek Miloši Zemanovi a lidem kolem něj, kteří původně nechtěli žádnou privatizaci, chtěli pouhé odstátnění. Spoléhali na to, že se státní majetek převede na veřejnoprávní Fond národního majetku a další privatizaci se zabrání.

Historie je ovšem plna dobrých úmyslů a Miloši Zemanovi přisoudila úkol provést ten rozhodující privatizační krok. Ty chyby, kterých se naše politická reprezentace dopouštěla, jednou z nich bylo vytvoření právě těch státních privatizačních fondů, byly způsobeny skutečně neznalostí, a tu lze v této době těžko někomu vyčítat. Ono nebylo ani kde se poučit. Vytvoření privatizačních fondů bylo způsobeno panickým strachem, že v kupónové privatizaci dojde k rozptýlení vlastnických práv vůči firmám a že firmy nebudou moci normálně fungovat. Dnes už víme, že ta obava byla z velké části lichá. Zároveň byla problematická situace, kdy se v přímých prodejkách prodávaly státní podniky bývalým nomenklaturním kádrům, které si dokázaly zajistit úvěry u bank, protože s jejich úředníky měli dlouholeté přátelské vztahy vytvořené na různých schůzích komunistické strany. Tady často došlo k absurdní situaci, že zdravý podnik byl v privatizaci předlužen a nemohl vlastně normálním způsobem fungovat. Tady bych viděl klíčové chyby. Samozřejmě v těchto oblastech docházelo k obrovské korupci, stát neměl žádné prostředky, jak jí zabránit.

## **Není nebezpečné, že tímto způsobem se v té době dostávali nejsnadněji k majetku všehoschopní lidé napojení na minulý režim, lidé, kteří se neštíteli porušovat pravidla? Díky kontaktům z totality a korupci získali majetek a dnes peníze mohou využívat k získání politické moci a ovlivňování politiky?**

To se skutečně dělo a mnozí lidé z blízkého okruhu Václava Klause využívali svého postavení k tomu, aby formulovali zákony, které využívali ke svému zbohatnutí. Jedním z těch lidí, který připravoval a psal privatizační zákony, byl Dušan Tříška. Jeho rodina byla samozřejmě v privatizaci velice čile angažována. Takových lidí byla velká spousta a mnozí na tom zbohatli. Ale když hovoříme o minulých chybách, považuji za jednu z klíčových chyb, které se odehrály v tomto období, že tu ohromnou podnikavou energii, kterou měli lidé nashromážděnou z minulého režimu, právě způsob, jakým se u nás vytvořilo podnikatelské prostředí, nový režim zcela promrhal. To byli lidé, kteří chtěli podnikat na vlastní konto, chtěli podnikat poctivě, ale najednou se ocitli v naprosto nespravedlivých poměrech, ve kterých stát či politická moc nahrávala různým korupčníkům. A v soutěži s nimi neměli nejmenší šanci obstát.

## **Vidíte to jako jeden z hlavních důvodů, že pravicová politika je ve stavu, v jakém je, že je kompromitována právě kvůli těmto chybám, a proto to dnes vypadá, že pokud levice získá po příštích volbách i Poslaneckou sněmovnu, vyhraje na celé čáře?**

Veřejnost vnímá kompromitaci pravice zejména proto, že v poslední době je delší dobu u moci. Ale je třeba říci, že na těchto korupčních praktikách se rovným dílem podíleli reprezentanti všech politických stran včetně sociálních demokratů a komunistů. Bohužel to bylo umožněno korupčním prostředím, které se vytvářelo v 90. letech.

## **Ale privatizační chyby se nejvíce připisují pravici, která privatizaci prosazovala a její podmínky nastavovala...**

Veřejnost vnímá nejvíce, co je na očích v médiích. Když se podíváme na množství politických afér, skutečně vidíme, že to je distribuováno v celém politickém spektru. A to je příčina naší bídy. To, že jsou momentálně na sestupu pravicové politické strany, je jen krátkodobý jev. Ale málokdo si je vědom, že tyto poměry znechutily veřejnost tak, že dala od politiky ruce pryč a dívá se na ni s odporem, čímž ale přispívá ke zhoršování situace. Ta tragédie spočívá v malém zájmu veřejnosti o politiku a v malou důvěru, že politické strany dokáží vládnout v naší zemi. Ale pokud nedokážeme vytvořit solidní politickou stranu, ať pravicovou nebo levicovou, která sleduje obecné zájmy společnosti, budeme národem, který sám sobě neumí vládnout, a budou nám vládnout jiní.

## CESTOVATELSKÝ FESTIVAL KOLEM SVĚTA

*Ve dnech 23. a 24. března 2013 se v Kulturním domě a Multikině Ládví bude konat již 20. cestovatelský festival KOLEM SVĚTA, který přivítá mnoho známých tváří. Cestovatelé a fotografové na festivalu představí své nejzajímavější cestovatelské zážitky ze svých expedic formou komentovaných projekcí a přednášek.*



Např. přírodovědec Vladislav Lemberk uvede svou nejlepší projekci o Madagaskaru, za kterou byl před několika lety na festivalu odměněn bouřlivým potleskem a závěrečným „standing ovation“.

**Pepa Středa, vás zavede prostřednictvím panoramatických fotografií do Thajska.**

Český horolezec Marek Holeček zaujme svou projekcí o výstupu na himálajskou osmitisícovku Nanga Parbat.

**Fotograf Jan Březina představí fantastické barvy Austrálie, žraločí muž Richard Jaroněk uvede svou novou knihu o Africe, cestovatel Rudolf Švaříček představí své setkání s Dalajlámou.**

Slavný cestovatel a etnolog Dr. Miloslav Stingl slovně okomentuje svou knihu Sex v pěti dílech světa. Dalšími zajímavými projekcemi budou Madagaskar, Borneo, Namíbie, Patagonie, Nový Zéland, Austrálie, Peru, Čína, Venezuela, Grónsko, Lesotho, Etiopie a další.

**Největší zajímavostí bude cestovatelský tým fotografů a filmařů, kteří vyrazili s dvěma žlutými trabanty, polským fiatem a staříčkým motocyklem jawa 250 na cestu dlouhou přes 20 000 km napříč Jižní Amerikou.**

*V Brazílii projela výprava nejobtížnější cestu Amazonie – oficiálně uzavřenou silnici napříč deštným pralesem, obávanou BR319. „Občas to bylo na hraně, nebo spíš za ní... Propadli jsme se do shnilého mostu, vyprošťovali auta z jam, do kterých se vešla celá, a nakonec začalo pršet. Bylo to náročné, ale proto jsme to dělali, abychom ukázali, že když se chce, všechno jde,“ vysvětluje Dan Přibáň, proč je projetí právě tudy takový úspěch.*

**Festival obohatí i řada vystavovatelů, mezi nimiž nebudou chybět cestovatelské knihkupectví, neziskové organizace, rukodělné výrobky či exotická jídla.**

Pro oslavu dvacátého festivalu Kolem Světa byl připraven i bohatý program exotických tanců z Indonésie, Kuby, Brazílie, Indie, Iráku, Egypta a Afriky. Podrobněji o tancích a tanečnicích zde: <http://www.kolemsveta.cz/praha-brezen-2013/tradicni-tance>.

Přijďte navštívit největší cestovatelský svátek – festival KOLEM SVĚTA. Přesný program naleznete na webu [www.kolemsveta.cz](http://www.kolemsveta.cz)



**Podzimní festival KOLEM SVĚTA se koná ve dnech 16. a 17. listopadu 2013**

Při nabídce své přednášky, besedy či filmu na příští festival zašlete v příloze náhledy několika kvalitních fotografií, případně odkaz na video (YouTube, apod.), anotaci (5 výstižných vět) a název programu. Uveďte také své jméno, adresu, email a telefon. Do festivalového programu zařazujeme pouze 60 minutové prezentace. Festival Kolem Světa se koná dvakrát do roka v Praze (jaro a podzim), v Brně (podzim) a v Ostravě (jaro). Uzávěrka programu je vždy měsíc před aktuálním festivalem.



# *FOTO PRO DNEŠNÍ DEN*







*Představa pekla jako začouzené podzemní haly s tisícem kotlů škvařícího se oleje je vsutku dětinská. Daleko nelítostnější podobu zdánlivě líbezného očiště pro nenechavé dědky vytvořil škodolibý fotograf Michel Perez. Kombinace mužské nemohoucnosti a ženské vyzývavosti je vize přece věru d'ábelská.*

### **PETROUŠKOVY PŘÍHODY (804)**

Málokdy se stává, že za příhodu vydávám něco, co jsem si přečetl. Zejména, když si to mohu napsat sám. Původně jsem se chtěl vyrovnat s tématem „parazitujících příživníků“, což by měli být podle ekonomického guru socialistů živnostníci. Ovšem včera se přihodilo něco zajímavého. Na

internetových diskusích si mnozí posílali odkaz na web strany Svobodných, na níž pan Karel Havelka zveřejnil článek týkající se onoho parazitování. Ušetřil mi tím dost práce a jistě mu nebude proti mysli, když jeho článek ozdobí tuto naši rubriku. A vám mnohým dodá pregnantní argumentaci a také směr myšlení o tom, jakýpak je to ten dnešní stát.

*Stínový ministr financí za ČSSD Jan Mládek se na sjezdu své strany ostře opřel do živnostníků, když prohlásil, že parazitují na zaměstnancích a zároveň představil svůj plán na další zvyšování daní. Pomínu teď naprostou nesmyslnost těchto plánů v době, kdy naše země prochází vleklou krizí a potýká se s historicky nejvyšší nezaměstnaností.*

*Neodpustím si však malou úvahu o tom, jak to s tím parazitováním vlastně je. Celou situace je nejlépe si ukázat na příkladu. Představme si živnostníka, který je šikovný a je schopen sehnat dostatek zakázek, na práci sám nestačí a proto si na pomoc najme jednoho zaměstnance.*

*Oba pánové společně pracují a každý měsíc se jim podaří společně vydělat 50.000 Kč. Protože živnostník se musí navíc postarat o spoustu dalších povinností, které podnikání přináší, jako jsou daně a účetnictví, vyplňování výkazů pro statistický úřad, účast na všemožných kontrolách apod., rozdělí výdělek tak, že zaměstnanci přizná hrubou mzdu 20.000 Kč a sám si nechá 30.000 Kč - ostatně on je tím, kdo nese veškerá rizika podnikání, kdo nemá v prvních třech týdnech nemoci nárok na nemocenské dávky a komu nikdo neproplatí čas strávený na dovolené.*

*Živnostník zaměstnanci z jeho hrubé mzdy srazí daň, sociální a zdravotní pojištění v celkové výši 4.150 Kč a zaměstnanci tak přijde na účet částka 15.850 Kč.*

*Živnostník odvede ze svého měsíčního zisku daň 2.430 Kč (29.160 Kč jednou ročně), na svém sociálním a zdravotním pojištění pak k tomu měsíčně zaplatí 6.405 Kč. Celkem tedy státu měsíčně odvede 8.835 Kč. Zdá se, že živnostníkovi tedy zbude pro jeho potřebu 21.165 Kč. To je o 5.315 Kč více než jeho zaměstnanci.*

*Pokud vyjádříme daňovou zátěž živnostníka a zaměstnance v procentech, dostaneme se u zaměstnance na 20,75 %, u živnostníka pak na 29,45 %. Mimo své daně a zákonné pojištění však živnostník musí navíc z hrubé mzdy, kterou vyplatí zaměstnanci, odvést ještě sociální a zdravotní pojistné, které z objemu hrubých mezd hradí povinně zaměstnavatel. To v případě hrubé mzdy 20.000 Kč činí 6.800 Kč. Živnostníkovi tedy po uhrazení svých daňových povinností a pojistného hrazeného ze mzdy poskytnuté zaměstnanci zbude pouhých 14.365 Kč. To je o 1.485 Kč méně, než kolik obdrží zaměstnanec, přestože jeho hrubá mzda je o 10.000 Kč nižší, než zisk živnostníka.*

*Ptám se, kdo je tedy tím parazitem?*

*Teď možní čekáte odpověď - zaměstnanec. Tak to ale není. Ten je státem odírán stejně jako živnostník, akorát to méně vnímá, protože on žádný příkaz k úhradě nevypisuje a žádné peníze na účet státu neodesílá.*

*Tím parazitem je stát, který z celkového zisku živnostníkovi firmy ve výši 50.000 Kč odčerpá na dani a pojištěních téměř 40 % vydělané částky. Oba navíc při každém svém nákupu budou státu odvádět další daně, jako je daň z přidané hodnoty a daň spotřební. Domnívám se, že pan Mládek si musí být při svém ekonomickém vzdělání vědom, že jeho turzení o parazitujících živnostnících je naprostým nesmyslem. Za jeho výroky vidím spíše snahu našeptat zaměstnancům, že za jejich nízkými příjmy je jakési neopodstatněné zvýhodňování podnikatelů, na které má sociální demokracie lék ve formě dalšího zvyšování daní a pro zamýšlené zvyšování daní tak získat mezi svými voliči dostatečnou podporu.*

**Dnes má svátek SVĚTLANA/SVĚTLA. Zítra, ve čtvrtek RADEK. V pátek LEONA, v sobotu IVONA, v neděli GABRIEL, v pondělí MARIÁN, v úterý EMANUEL a ve středu DITA. Nezapomeňte jim blahopřát.**

